

୧୦୦୦ ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲକ୍ଷ ସାହେବ
 ଦେଶୀୟ ମଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ବଜ୍ରପୁ ବଞ୍ଚିତ ନିୟମର
 ଅନୁସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ କମିଶ୍ନ ବସାଇବାର
 ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । କର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଯାଏ
 ଯେ ଉକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବନୁସାରେ କମିଶନ ନିୟୁତ
 ହୋଇଅଛି । ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଏକପ୍ରକାର ସାହେବ
 ଏଥିର ସମ୍ମତ ବାବୁ କୃଷ୍ଣବିହାରୀ ସେନ ଏକ
 ଅଧିକାରୀ ସାହେବ ଏବଂ ବାବୁ ଅଭୟଚନ୍ଦ୍ର
 ଦାମ ଏହି ଜନଜଣ ମେଧର ଏବଂ ଶେଷ
 ଲକ୍ଷର ବ୍ୟକ୍ତି ସେକଟିଆ ଅଟନ୍ତି । ଏହି କମିଶନ-
 ଲକ୍ଷର ପାଟନା ଓ ଭାଗଲପୁର ଉତ୍କଳର
 ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଗପୁର ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଏବଂ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି ବିଭାଗରୁ ବାହା କେତେ
 ଜଣ ପରଦର୍ଶନ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ
 ଗ୍ରହଣ ପ୍ରକାର ଆଗାମି ଅପ୍ରେଲ ମାସ ୧୯ ରଖ
 ସମ୍ପର୍କ ରୂପୋକ୍ତି ପଠାଇବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଲିପିକରଣ ଏବଂ ସେହି ସମ୍ପର୍କ ଗ୍ରହଣ
 କରାଯିବ ବାବା ଯଥା ସାଧ୍ୟ ବିସ୍ତାରକରୁପେ
 ନିମିତ୍ତ କରାଯିବ ଯେମନ୍ତ ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରଧାନ ବିଷୟ ବ
 ଯାହା ପ୍ରକାର ବିଷୟ ସାଧାରଣ ବାଦନବାଦ
 ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛି ଉକ୍ତର ସ୍ଥିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
 କରାଯାଇ ସମ୍ପର୍କ ଦେବେ ।

ଏହି କମିଶନ ବସାଇବାର ଦାବୀ ଏହି କ
 ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅନୁଭବ କରାଯାଇଛି
 ଯେ ସୁରକ୍ଷା ନିୟମ ଦୃଢ଼ ହୋଇଅଛି ।
 ଲୋକମାନଙ୍କ ମୋହର ଲାଜର ଅଧିକ ଭୂମି ଶ୍ରେଣୀରେ
 ଦୃଢ଼ ହୋଇଅଛି ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ ଯଥା
 ଲୋକମାନଙ୍କରୁ କ୍ରମା ଯାଉଅଛି ଏହି ଭୂମି
 ଶ୍ରେଣୀର ଅଧିକାରୀ ସ୍ଥାନରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ।
 ସେହି କାରଣରୁ ସଦର ଲାଜର ଅଧିକ ଅଳ୍ପ
 ଅନୁଭବ ଭୂମିରେ ମଦ ପିୟା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି
 ମୋହର ଲାଜର ଅଧିକ ଭୂମିରେ ମଦ ପିୟା
 ବୃଦ୍ଧି ସେହି କାରଣରୁ ବନ୍ଦା ଶେଷ ଲକ୍ଷର
 କମିଶନରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପିକ ଅଥବା ଉଦ୍ଧାର ଜାଣ
 ଯୋଗୁଁ ବା କୌଣସି ବିଶେଷ କାରଣରୁ
 ଏପରି ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଥାଉ କି ନ ଥାଉ ସେ
 ସମସ୍ତ କାରଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ
 କରାଯାଏ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କ ଦେଲେ ଉକ୍ତକୁ ରହିତ
 କରାଯାଏ ତେଣୁ କରାଯାଏ କିମ୍ବା ମଦ ପିୟା
 ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରଚଳନ ରୁକ୍ଷିବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ପକ୍ଷରେ
 କରାଯାଏ ଅଟେ । ଅପରମିତ ମଦ ପିୟା ନିବାରଣ
 କରାଯାଏ ଦେହେରୁ ସାଧ୍ୟାୟତ୍ତ ହୋଇପାରେ

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଉଅଛି ଏବଂ
 ଗଜପୁ ବୃଦ୍ଧି ସମ୍ପର୍କୀୟ କୌଣସି ବିଷୟ ଉକ୍ତରୁ
 ଅଧିକ ହୋଇ ନ ପାରେ । ଅଧିକର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ଲକ୍ଷରୁ ମଞ୍ଜୁର ସହଜ ମାନ୍ୟବର ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ
 ଗବର୍ଣ୍ଣର ଏହି କମିଶନ ନିୟୁତ କରାଯାଇଛି ।
 ଅନୁମୋଦନ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଉପର ଲିଖିତ
 ବିଷୟରେ ଅଧିକାରୀ ଅନୁଭବ ହୋଇଅଛି ।
 ମୋହର ଲାଜ ନିୟମରେ ମଦ ପିୟା ବୃଦ୍ଧି
 ଦେଉଅଛି ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ
 ଏପରି ମଧ୍ୟ ଦେଖା ଯାଉଅଛି ଯେ ମୋହର
 ଲାଜ ନ ଥିବା ସମୟରେ କେତେ ସ୍ଥାନରେ
 ଗୋଟିଏ ମଦ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଉଥିଲ ଏବଂ ଏଣିକି
 ସେମନ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ମୁହଁରେ ମଦ ଲାଗିଲଣି
 ଉକ୍ତରେ ମୋହର ଲାଜ ବନ ହେଲେ ଗୋଟି
 କାରବାର ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା
 ସୁତରାଂ କମିଶନଦ୍ୱାରା ବାହୁଲ୍ୟ ଭବନ୍ତୁ ବିଳା
 ଏ ବିଷୟରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ
 କରାଯାଏ ଅସମ୍ଭବ ଅଟେ ।

ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଓଡ଼ିଶା ରେଲ
 ବାଟର ପ୍ରସ୍ତାବ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର କଥା ଭେଟିକି ଥାଉ
 ବଙ୍ଗାଳ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଅଧିକ ବିଜ୍ଞ ବିଦ୍ୱାର
 ଓଡ଼ିଶା ଏହି ଜନ ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଦୁଇ
 ପ୍ରଦେଶ ରେଲବାଟରେ ଛକ ଗଲଣି କିନ୍ତୁ
 ଓଡ଼ିଶା ଅବଧି ଉକ୍ତରୁ ବାହାର ରହି ଅଛି । ସନ
 ୧୮୮୩ ମାଲରେ ଲାଭକରଣରେ ପ୍ରଥମ ରେଲ
 ବାଟ ଫିଟିଲା ଏବଂ ଏହି ଲାଭକରଣକଳ ମଧ୍ୟରେ
 ଲାଭକରଣର ଗୁରୁତ୍ୱ କେତେ ରେଲ
 ବାଟ ଫିଟିଲା ଏବଂ ପ୍ରକାରଣ ଉକ୍ତର ପରମାଣ
 ବୃଦ୍ଧି ଦେବାର ଲାଗି ଅଛି ମତ୍ତ ଦୁଇଭାଗ
 ଓଡ଼ିଶା ସମସ୍ତ ଲାଭକରଣରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ
 ଗର୍ଭପୁର ହୋଇ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ଲୋକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ
 କରୁଥିବା ପ୍ରକାର ଅବଧି ରେଲ ବାଟ ଗୋ-
 ଟିଏ ଦେଖି ପାରିଲ ନାହିଁ । ସନ ୧୮୭୭
 ସାଲ ପୂର୍ବେ ଓଡ଼ିଶା ଏକପ୍ରକାର ଅପରିଚିତ
 ଗଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଏବଂ ଯଦ୍ୟପି କ ବିକାଶ
 ବାରିକମାସୁର ଦାଉସ ସାହେବଙ୍କ ପରମର୍ଶରେ
 ମୁଖ୍ୟ ହୋଇ ଲାଭକରଣୀ କେତେ ଲୋକ ବହୁ
 ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ ଆଶାରେ ଏକ ବ୍ୟବସାୟ-
 ସମାଜକୁ ହୋଇ ଏଠାରେ ନାଲିଖୋଲାଇ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସୁଯୋଗ-
 ରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ମନ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରତି କିଛି

ଆକର୍ଷଣ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ବର୍ଷର ମହା-
 ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ଅନୁମାନକ ଶାସନକ୍ରମ-
 କର ସଦନୁଭୂତ ଲଭ କରାବାର ହେଉ ହେଲା
 ଏବଂ ସେ ସମୟରେ ଯେବେ ଲାଭକରଣ
 କମ୍ପାନୀ ଏଠାରେ ମାଡ଼ାବସି ନ ଥାନ୍ତେ ତେବେ
 ବହୁତ ଦିନରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତ
 ସଙ୍ଗେ ରେଲବାଟ ଫିଟି ଥାନ୍ତା । ଅବଧି ସେହି
 ନାଲି ଖୋଲାଇଗର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଶ୍ରଦ୍ଧ ନାହିଁ
 ଏବଂ ଅକାରଣ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ
 ସାଧାରଣ ଗଜ୍ୟ ଏଥିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେଉଅଛି ।
 କଥାଟି ସୁଖର ବିଷୟ ଯେ ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ
 ରେଲ ବାଟ ଫିଟାଇବା କଥାଟା ଗଜପୁରୁଷମା-
 ନଙ୍କ ମନରେ ସ୍ଥାନ ପର ଅଛି ଏବଂ ଆଉ କିଛି
 ଦେଉ ବା ନ ଦେଉ ରେଲବାଟର ଜ୍ୟବ
 ଲକ୍ଷ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ନୁହଇ ବାଟର ପ୍ରସ୍ତାବ
 ବିଷୟ ଦେଉ ଅଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ନୁହଇ
 ପ୍ରସ୍ତାବ କଟକ ବିଶାଖାପଟନ ଓ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ
 ରେଲବାଟ ଅଟେ । ଏହି ବାଟର ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଲ-
 ଚର ଗୋଟିଏ ଉପକାପନ ବ୍ୟବସାୟ ସମାଜରୁ
 ଉଦୟ ହୋଇଅଛି । ଉକ୍ତ ସମାଜ ବିଲଭର
 ସେକଟିଆଠାରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ କି ବିଶାଖା-
 ପଟନଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣକୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଏବଂ ଉତ୍କଳକୁ
 କଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟିଏ ରେଲବାଟ ଫିଟାଇଲେ
 ବାଣିଜ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଲୋକ ଗମନାଗମନର
 ବିଶେଷ ସୁବିଧା ହେବ ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଷୟ
 ଲଭ ହେବ । ବିଲଭର ସେକଟିଆ ଅବେଶ-
 ମତେ ଲାଭକରଣୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏଥିର ଅନୁ-
 ସନ୍ଧାନରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଶୁଣିବାରେ
 ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବର ଅନୁକୂଳରେ
 ମତ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବଙ୍ଗାଳ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ପରଦର୍ଶନ ମତେ ଓଡ଼ିଶାର କମିଶନର ଏବଂ
 ବାରିକମାସୁର ସାହେବମାନେ ଉଦ୍ଧୃତ ଅଛାନ୍ତା
 ବ୍ୟକ୍ତି କରାଯାଇ ବାରିକମାସୁର ସାହେବ ଅନୁଭବ
 କରୁଅଛନ୍ତି କି କଟକଠାରୁ ବିଶାଖାପଟନକୁ
 ରେଲବାଟ ଅଭାସରେ ହୋଇ ପାରେ କାରଣ
 ଏହି ଦୁଇ ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
 ନଦୀ ଅଥବା ଦୁର୍ଲଭ୍ୟ ଯାହା ନାହିଁ । ଦକ୍ଷିଣ ସଙ୍ଗେ
 କଟକର ଯେପରି ବାଣିଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ଉକ୍ତ-
 ରେ ଏହି ବାଟ ଲାଭକର ହେବାର ସମ୍ପର୍କ
 ସମ୍ଭାବନା ରହିଅଛି । କମିଶନର ସାହେବ ମଧ୍ୟ
 କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ କମିଶନ ଦକ୍ଷିଣକୁ ବସାଇବାର
 ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନରେଲକୁ ଖୋରାଧା
 ବାଟେ ନେବାପାଇଁ ସେ ସୁବାରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ କର-

ଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ସକଳର୍ଗୁଣକ ଉପରଲିଖିତ
ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ଅଧିକ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ।
କେବଳ ଏହିକି ବୋଲିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ଦେବ
ସେ ସାଧାରଣ ମତ ଉହିଁର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଷକତା
କରୁଅଛି । ଏବେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଥିବା ପ୍ରକାରେ
ସେବେ ଶୀଘ୍ର ଗୋଟିଏ ରେଲବାଟର କାର୍ଯ୍ୟ
ଅରମ୍ଭ ନ ଦେବ ତେବେ ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ
ଦେବ ।

ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ।

ଗତ ଆଦମ-ସମ୍ଭାର ତାଲିକାମାନ ଏତଦେ-
ନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଉହିଁ ସମ୍ପର୍କରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଲକ୍ଷ ସାଦେବକ ମନୁବ୍ୟ କଲିକତା
ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ସନ ୧୮୭୬
ସାଲର ଗଣନା ଅନୁସାରେ ବଙ୍ଗଳାର ଲୋକ
ସଂଖ୍ୟା ୨,୨୭,୦୫,୭୧୮ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଣ-
ନାରେ ୨,୯୫,୩୭,୮୨୯ ହୋଇଅଛି ଅର୍ଥାତ୍
୯୯ ଶହ ମଧ୍ୟରେ ଶତକରୁ ୧୦୮୯ ବୃଦ୍ଧି ହୋ-
ଇଅଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ୩,୪୭,୨୫,୫୯୯ ପୁରୁଷ
ଏବଂ ୩,୪୯,୧୧,୨୭୦ ଶ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି । ବଙ୍ଗଳା
ଗୋ ୯ ଟା କମିଶ୍ନେସ୍ ଉଲକାରେ ବିଭକ୍ତ ।
ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ପାଟଣାର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ସବାପେ-
କ୍ଷା ଅଧିକ ଅର୍ଥାତ୍ ଦେଇ କୋଟା ଅର୍ଥ ଗୋଟି
ଟା ଏଲକା ମଧ୍ୟରେ କେହି ୮୭ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ
ନହଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗ କିଛିର ଲୋକସଂଖ୍ୟା
ଗୁରୁ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ନହଇ ଉହିଁ ମଧ୍ୟରେ
ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୩୭,୩୦,୨୩୫ ଏବଂ
ସମସ୍ତ ଗୁଜୁରାଟର ଲୋକ ୨୮,୪୫,୫୦୫ ।
ଈଶା ମଧ୍ୟରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏଥିରେ
୩୦୫ ଲକ୍ଷ ଲୋକେ ବାସ କରନ୍ତି । ସେ ସବୁ
ଈଶାରେ ୨୦ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି
ଉହିଁ ମଧ୍ୟରେ ମେଦିନୀପୁରର ନାମ ଦେଖାଯା-
ଏ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ କିଶାମାନଙ୍କରେ ୨ ଲକ୍ଷରୁ ଉପ
ଲୋକ ବାସ କରନ୍ତି ।

ବଙ୍ଗଳାର ଲୋକକୁ ୯ ଟା ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମରେ
ବିଭକ୍ତ କରା ଯାଇଅଛି ଉହିଁ ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବାଧିକ
ଅର୍ଥାତ୍ ୫,୫୫,୫୨,୮୦୭ ହିନ୍ଦୁ ୨,୧୭,୦୫,
୭୨୪ ମୁସଲମାନ ୧,୨୮,୧୩୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ
୧,୫୫,୮୦୯ ବୌଦ୍ଧ ୫୫୯ ଶିଖ ୭୮୮ ବ୍ରାହ୍ମି
୧,୨୦୯ ଜୈନ ୧,୫୫୯ ଭୃଗୁ ଏବଂ ୧୫୭
ପର୍ଶି ଏ ଛଡ଼ା ଅପରପର ଧର୍ମିକଲମ୍ବା ଅର୍ଥାତ୍
ସାନ୍ତାଲ ବୋଲି ରୁମିକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପ୍ରଭୃତ ପ୍ରାୟ
୫ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ପୂର୍ବ ଜନସଂଖ୍ୟା

ସଙ୍ଗେ ଭୁଲନା କଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ହିନ୍ଦୁ
ଶତକରୁ ୧୩୫ ମୁସଲମାନ ପ୍ରାୟ ୧୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ
୪୦୫ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧ ୧୩୩ ଲୋକ ଏ ବୃଦ୍ଧି
ହୋଇଅଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଧର୍ମ କେମନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି
ଦେଉଅଛି ଏଥିରୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଖା ଯାଉଅଛି
ଏବଂ ଅତ୍ୟାଧିକ ପ୍ରାଚୀନ ସାନ୍ତାଲ ପରଗନା
ଏବଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଗପୁରରେ ଅନେକ ଲୋକ
ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ହୋଇଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

ବେବାହକ ଅବସ୍ଥାର ବିଭିନ୍ନରେ ଦେଖାଯାଏ
ଯେ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୧,୨୦,୯୮,୨୦୫
ଏକକ ୧,୨୯,୯୧,୯୭୭ ବିବାହକ ଏବଂ
୧୭,୭୪,୮୮୪ ମୁକତାର ଏବଂ ଶ୍ରୀକ ମଧ୍ୟରେ
୧,୦୩,୩୧,୮୧୧ ଏକକ ୧,୨୦,୧୦,୦୯୫
ବିବାହକ ଏବଂ ୭୩,୯୭,୨୪୭ ବିଧବା ଅଛନ୍ତି ।
ବ ୨୦ର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପୁରୁଷ ଶତକରୁ କ ୩୦ ଶ
ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଶତକରୁ କ୮୧ଶ ବିବାହ କରାଅଛନ୍ତି ।
ବ ୨୦ ଶରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଶ୍ରୀ ଅବିବାହକ
ପ୍ରାୟ କେହି ରହନ୍ତି ନାହିଁ । ଏବଂ ପୁରୁଷମାନେ
ବ ୪୦ ଶ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ
ବିବାହ ହୁଅନ୍ତି । ଦଶ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ
ହିନ୍ଦୁ ଓ ସେଲମାନ ଜାତିର ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ସମାନ
ଭାଗ ଅର୍ଥାତ୍ ସକଳସ ୨୭ ଜଣ ବିବାହ ହୁଅନ୍ତି
କେହି ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ସେତଦ ନହଇ ହିନ୍ଦୁ
ପିଲା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପରମାଣରେ ଅଧିକ ବୟ-
ସରେ ବିବାହ କରନ୍ତି । ବିବାହକ ପୁରୁଷକ
ଦରଦର ବୟସ ପ୍ରାୟ ବ ୩୨ ଶ ଏବଂ ଶ୍ରୀକର
ପ୍ରାୟ ବ ୨୯ ଶ । ଏଥିରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ
ଏଠାରେ ସାଧାରଣତଃ ସ୍ତ୍ରୀମାନ ଓ ଶ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ
ବୟସର ପ୍ରଭେଦ ବ ୮ ଶ ଅଟଇ । ମାତ୍ର
କଲିକତାରେ ସ୍ତ୍ରୀମାନ ବୟସ ପ୍ରଭେଦ କେବଳ
ବ ୨ ଶ ଅଟଇ । ଏହି ଦେଉରୁ କଲିକତାରୁ
ଏଠାରେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତି ପୁରୁଷର ଭାଗ ଅଧିକ ।
ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ଦରଦର ପମେନ୍ଦୁ
ପ୍ରାୟ ବ ୨୫ ଶ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ପୁରୁଷ ଅପେକ୍ଷା
ଘୂର ପରମାୟୁ ଛେ ଅଧିକ କିନ୍ତୁ ଇଂଲଣ୍ଡର
ଦରଦର ପରମୟୁ ବ ୨୭ ଶ ଅଟଇ । ବଙ୍ଗ-
ଳାର ଜନ୍ମ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିବା ଏଥିର
କାରଣ ଅଟଇ ।

କାଉଁଡେବ ବିଷୟରେ ଲେଖା ଅଛି ବ ୨୫
କାଉଁଡେବ ଲୋକ ପ୍ରଭେଦକ ଏକ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ
ଅଛନ୍ତି ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଗୋପାଳ ଅର୍ଥାତ୍ ବଙ୍ଗ-
ଳାର ଗୋଡ଼,ବେଦ୍ଦାରର ଅହିର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର
ଗୋଡ଼ ମିଶି ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଯଥା ୩୯,୧୨,

୯୪୯ ଉହିଁ ଉଲେ ବ୍ରହ୍ମଣ ୨୭୫ ଲକ୍ଷ ଏବଂ
କୈବର୍ତ୍ତ ୨୧ ଲକ୍ଷ ଅଟଇ । ହାୟସୁ ରକପୁତ
ଲୋକ ତମାର ପ୍ରଭୃତ ପ୍ରଭେଦ ୧୦ ଲକ୍ଷରୁ
ଅଧିକ, ତଣ୍ଡାଳକ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୫ ଲକ୍ଷ ଦେବା
ଏ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟନ ଅପର ୨୭୫ ଜାତିର
ଉତ୍କଳ ତାଲିକାରେ ଦୋଇଅଛି ଏବଂ 'ଓଗେ-
ର' ଅନୁଗତ ବେତେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଜାତି ଅଛନ୍ତି ।
ସାଧାରଣ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଜାତି ସହୁତ ୩୦ ଜାତି-
ର ଲୋକ ବି ସାଦାକ କାର୍ଯ୍ୟ ଭଦ୍ର ବୌଦ୍ଧି
ପ୍ରାମ ଚାଲି ନ ପାରେ । ପୁଣି ବଙ୍ଗଳାର ପ୍ରଭେଦକ
ବିଭାଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେହେ ଗୁଡ଼ିଏ ଜାତି
ନିଜନ୍ତୁ ପ୍ରାୟ ସପା ଓଡ଼ିଶାରେ ତଣ୍ଡା କଣ୍ଡର
କରଣ ଶ୍ରୀଏବ ଏବଂ ପାଶ ଏବଂ ଦେହାରରେ
ରକପୁତ ବାଉଁଜ ତମାର ଦୋଷାକ ଲଜ୍ୟାକ ।

ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧେ ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶରେ
୨,୯୫,୩୭,୮୨୯ ଲୋକ ଦେଖା ଯାଏଥିଲେ-
ଉହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଦେବଳ ୨,୯୦,୨୭୭ ଅର୍ଥାତ୍
ଶତକର ପ୍ରାୟ ୨ ଲୋକର ଜନ୍ମପ୍ରାଣ ବଙ୍ଗଳା
ଦ୍ଵାରା ବାହାରେ ଥିଲା । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ୫,୮୭,
୦୫୯ ଭାରତବର୍ଷର ଅନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ୧୫,୧୧୦
ଅଧିକର ଅବଶିଷ୍ଟ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଏବଂ ୧୨,୨୫
ଇଉରୋପରେ ଜନ୍ମ ନିଉଥିଲେ । ଏଥିରୁ
ଦେଖାଯାଏ ଯେ ବଙ୍ଗଳାର ଲୋକ ବଦେ-
ଶରେ ଅଧିକ ବାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ ବ୍ୟତୀ ଏଠାକୁ
ବଦେଶୀୟ ଅଧିକ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ଯେତେ ପ୍ର-
କାର ଲୁଣାର ଉତ୍କଳ ଜନସଂଖ୍ୟା ତାଲି-
କାରେ ଲେଖାଅଛି ଉହିଁରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ
୩,୨୪,୧୭,୯୭୦ ଲୋକ ଦେବଳ ୨,୪୭,୫୫,
୩୮୯ ହିନ୍ଦୁ ଓ ଭୃଗୁ ଏବଂ ୫୫,୫୦,୮୮୮
ଲୋକ ଓଡ଼ିଆରୁ ମାତୁରୁଷା ଜାତ କରନ୍ତି । ୨୧
ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କର ମାତୁରୁଷା ସାନ୍ତାଲ ବୋଲି
ଇତ୍ୟାଦ ଏବଂ କେବଳ ୩୭,୨୪୦ ଲୋକଙ୍କର
ମାତୁରୁଷା ଇଂରାଜୀ ।

ଲୋକଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟର ତାଲିକା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବାର ଯେତେ ଦେଖା ଦେଲେ ମଧ୍ୟ
ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଏଥିରେ କେହି
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିବ ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବୋଲିଅଛନ୍ତି ବା-
ସ୍ତୁତରେ ଏହା ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ ଅଟଇ କାରଣ
କେହି ବ୍ୟବସାୟରେ କେତେ ଲୋକ ନିର୍ବାହ
ଦେଉଅଛନ୍ତି ତାହା ଜାଣିବା ଯାସନ କାର୍ଯ୍ୟ
ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଅଟଇ । ସେ-
ପରି ବୋଲି ନ ପାରିବାରୁ ବଙ୍ଗଳାର ଲୋକଙ୍କ
ପ୍ରଧାନ ୨ ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରା ଯାଇଅଛି
ଯଥା;—

ତା ୨୨ ରାଜ୍ୟ ଉପମୁଖ ସନ ୧୮୮୩ ମସିହା

ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟ

୧ ବ୍ୟବସାୟୀ	୨,୨୫,୫୩୮	୫୭,୧୧,୭
୨ ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରୟ	୧,୫୦,୦୧୫	୨,୫୫,୫୨୫
୩ ବେପାର	୧୧,୩୭,୧୧୪	୧,୧୫,୪୨୩
୪ ମୂଷା	୧,୩୩,୩୫୭	୧୧,୫୭,୭୫୫
୫ ଶିଳ୍ପଦଳ	୨୭,୫୧,୧୩୫	୧୧,୦୦,୧୮୧
୬ ଅନ୍ୟତ	୧,୫୮,୩୦,୩୩୧	୩,୦୫,୭୭,୧୧୧

କଳାଳୟ ଅଧିକ ଲୋକ ଶୁଣି ପୁଣି ଏହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହିନ୍ଦୁ, ଅପେକ୍ଷା ମୁସଲମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତିରେ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୁଙ୍କୁ ମୁସଲମାନ ଜଣି ପାଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଲୋକାପତ୍ନୀ ବସ୍ତ୍ରପୁରେ ଅଳ୍ପମାନ ଭୂଲନା କର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହୋଇଅଛି କି ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷ ମିଶ୍ର ଏକଦଳର ମଧ୍ୟରେ କେବଳ ୨୧ ଜଣ ଲେଖି ପଡ଼ି ଜାଣନ୍ତି ଏବଂ ୧୫ ଜଣ ଶିକ୍ଷା ପାଇଅଛନ୍ତି କୋହଲେ ପ୍ରତିକାଳରେ ୧୫୫ ପୁରୁଷ ଏବଂ ୧୧୭ ଶ୍ରୀ ଅଦୌ ଲେଖିପଡ଼ି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଲେଖି ଜାଣିବା ବସ୍ତ୍ରପୁରେ ଭାଇକବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୧ ମ ମାନ୍ୟକ ୨ ଯୁ ବ-ମ୍ବେଇ ୩ ଯୁ ଏବଂ କଳାଳୟ ୪ ଥି ହୋଇଅଛି ଏଥିରେ ଶ୍ରେଣୀକଟି ସାଦେବ ଦୁଃଖିକ ଅଛନ୍ତି ।

ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷା ବସ୍ତ୍ରପୁରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ୧ ମ ହିନ୍ଦୁ ୨ ଯୁ ଏବଂ ମୁସଲମାନ ୩ ଯୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶିକ୍ଷା କଥା ଅସ୍ତର ଶୋକମାୟୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୧୦,୦୦୦ ହିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀ ଓ ବ-ମ୍ବେଇ ୩ ଯୁ ଶ ଶିକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ଅଛନ୍ତି ।

ପୁସ୍ତକରେ ପଢ଼ିବା ଯୋଗ୍ୟ ପଲକ ମଧ୍ୟରେ ବିଲଭରେ ଶରକର ୮୭ ପାଠ କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର କଳାଳୟ କୌଣସି ସ୍ଥଳରେ ୩୦ ରୁ ଅଧିକ ନୁହେଁ ।

ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ଏହିପୁସ୍ତକ ହୋଇ ଅଛି ଯଥା;—

ବାସ୍ତା	୩୦,୭୩୫
ଅନ୍ୟ	୧୭,୩୫୦
କର୍ମୀର ଓ ଘଟା	୮୫,୪୧୫
କେଜା	୫୭,୫୨୩

ଅର୍ଥାତ୍ ମୋଟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରତି ୧୦,୦୦୦ ରେ ୩୮ ଲେଖିଏ ଅଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀରେ ପୁରୁଷ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । କେଜାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବର୍ତ୍ତମାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଧିକ ବେଶାଯାଏ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ । ଶାସ୍ତ୍ର କମିଶନର ସାଦେବ ଶ୍ରୀ ପୁରୁବାର ବନ କଳାଳୟରେ କରାଯାଉ ଗମନ କଲେ ।

ଗରବାଲ ବାବୁ ନନ୍ଦକଣ୍ଠର ଦାସ ଓ କେତେକ ଜଣ କଳକତାରୁ ଏଠାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ କଲେ । ନୂଆପଡ଼ର ସନା କଳକତାରୁ ପଶ୍ଚିମ ପ୍ରଦେଶକୁ ଗଲେ ।

ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଭଗବତ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଅପବାଦର ମୋକଦ୍ଦମା ହୋଇଅଛି । ଏଥିରେ ବାବୁର ଦାବୀର ଲାଭ ଅଛି । ତାହାର ନାହିଁ ଏହି ଯେ ସେ ଭୃତ୍ୟ ହୋଇଥିବାର ମଧୁସୂଦନ ବାବୁ ଦାବି ସମ୍ପାଦନ ନକରେ କହି ଥିଲେ । ମାମଲା ଧୁମ ଧାମରେ ଚଳୁଅଛି । ଉଭୟ ପକ୍ଷରେ ଦୁଇଜଣ ଲେଖିଏ ବଡ଼ ଓକିଲ ।

ଅସମାନଙ୍କ ନିଃସଂ ଉନ୍ନତପଦକ୍ଷର ବାବୁ ସୁଧାନାଥ ଦସ୍ତ ଚଳମାସର ଅବସର ପ୍ରଦାନ କରି କଲକତା ହୋଇ ଉତ୍କଳ ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳ ଭ୍ରମଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଗତ ମଇମାସର ଏଠାକୁ ଯାତ୍ରା କଲେ । ତାଙ୍କ କର୍ମରେ ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦ୍ଵର୍ତ୍ତ ଏକଟି ପୁସ୍ତକ ନିସ୍ତୁତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଭରତବର୍ଣ୍ଣ ନିମିତ୍ତ ବାଲେଶ୍ଵରଠାରେ ଦେବତେଶ ପୁଣି ଅର୍ଥ ହୁ ଟଙ୍କାକେ ଦୁଇପଇସା ଚରରେ ପୁସ୍ତକ ହେ ବାରି ଶିର ହୋଇଅଛି । ମୁକ୍ତି ଅଧିକ ଓ ଓକାଲତ ପଦକ୍ଷା ଅଗାମୀ ସନ ୧୮୮୫ ମସିହା ଫେବୃଆରୀର ତା ୭ ଓ ୮ ରଖରେ ହେବାର ଉପସ୍ତକେ ବଜ୍ରପନ ହସ ଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ସେ ଅଦେଶ ରହିତ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହମାସ ତା ୧୫/୧୫/୧୭ ରଖ ମନକରେ ପଦକ୍ଷା ପୁସ୍ତକ ହେବାର କଲକତା ଗଢ଼େଟରେ ଶ୍ରୀ ହୋଇଅଛି । ମୁକ୍ତି ଅଧିକ ପଦକ୍ଷା ଲିଖିତାଂଶ ତା ୧୫ ବେରେ ହେବ ଓ କେବଳ ମୌଖିକ ପଦକ୍ଷା ଦେବା କାରଣ ଓକାଲତ ପଦକ୍ଷା ଥିଲି ସେତର ଉପସ୍ତକ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଓକାଲତ ପଦକ୍ଷା ଲିଖିତାଂଶ ତା ୧୫ ଓ ୧୭ ରଖରେ ପୁସ୍ତକ ହେବ ।

କଲକତାରେ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ଵାମୀନାଥଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ନଥା ଗତ ସପ୍ତାହରେ ସ୍ଵାଧୀନତାରେ ଲେଖି ଥିଲୁ । ସେମାନେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର ମହାବଳା ଓ ନିଅବଳ, ହିଣ୍ଡୋଲ, ପାଳନପୁଡ଼ା ଓ ଅଠମୁଣ୍ଡିର ସ୍ଵାମୀନାଥ ଅଛନ୍ତି । ଏଠି କେବଳ ମାସରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ ଦୁଇ ଚଳନାବା କେ ଅଧିକ ସ୍ଵେଚ୍ଛା ହୋଇଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଚଳ ମାମରେ ଜଣେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ଦେବା କାଳ ଉପରେ ଦେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଠିକ ସମୟ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ବସ୍ତୁ ଖଣ୍ଡେ ଶାଳ ଅର କେତେକ ସ୍ଵପ୍ନ କରଣ ଶ୍ରେଣୀ ଗଲ ଜଗନ୍ନାଥ ବହୁକ ବୋଠାକୁ ଗୋଟାଏ ପିଠାପତ ଓ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ବସ୍ତୁ କେତେକ ଟଙ୍କା ଓ ଲୁଗାପତା ଶ୍ରେଣୀ ସାଧସାଧ ଅର ଅରେ ତାଙ୍କର ଲୁଗାପାମନକର କେତେ ଲୁଗାପତା ଶ୍ରେଣୀ ସାଧସାଧ ମାତ୍ର ଅଛି ପିନ୍ଧି ଏହାର କିଛି ଚଳୁ ମିଳିବ ନାହିଁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ ।

ପଞ୍ଚାମୂର୍ତ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟ ଶାଳା ଲିଖକାରେ ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଓକାଲତ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ଦିଶି ରହିଅଛି । ଏଠି ଅନ୍ୟତର ମାସ ତା ୭ ରିଃଠ ରୁ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସୁଲର ୨୪ ଯୁ ୫୪ ଶ୍ରେଣୀର ସମୁଦାୟ ମିଳି ଗୋଟିଏ ସମ୍ଭବ କରି ଅଛନ୍ତି ସେ ସମ୍ଭରେ ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ସମ୍ଭବତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଏଥିରେ ଲଂଗଣ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକର ମାନ ଚରିତ ହୁଏ । ଉଦ୍ୟମ ମଦ ନୁହେଁ ମାତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦେବା ବାଜ୍ରାୟ ।

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଲିଖକା ନାମର ସ୍ଵର ଜମିଦାର ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ବାବୁ ଗୋକୁଳନାଥ ମାତ୍ରାନ୍ତ ଓ ରୁଦ୍ରପୁର ନିଃସଂମାନ ଶ୍ରେଣୀ ମାନ୍ୟକର ସ୍ଵପ୍ନ ସାଦେବକ ସବୁରେ ନାଗନପୁର ଠାକୁ ସେଇ ସତକ ନିମନ୍ତେ ୫୫୦ ନା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇ

ଅନ୍ୟ ବହୁତ କେବଳ ୧୦୦ ନା ନିମିତ୍ତରୁ ମିଳିଅଛି ସତକ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନାହିଁ । ଅଥା ବହୁତ ସେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର ବର୍ତ୍ତମାନ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ମାନ୍ୟତା ଏ ବସ୍ତୁରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରନ୍ତେ ଏ ସତକ ଅନେକ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷରେ ଉପକାରକ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ବାହୁକରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ସେ ବାଲେଶ୍ଵରଠାକୁ ଅନେକ ସରକାର କର୍ମକାରକ ଚଳନମାସ ତା ୧୭ ରଖରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଦେଖିବା ନିମିତ୍ତ କଲକତା ଯାତ୍ରା କଲେ ।

ଉତ୍କଳଠାକୁ ଅବସ୍ତୁକା ଚଳନ ମାସ ତା ୮ ରଖରେ ସମ୍ଭାବନୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ସେଇ ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଉକାଲତ ଦାଃ ଯାଇଅଛି । ସର୍ବ ସୁଦ୍ଧା ସହସ୍ର ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ସମ୍ପତ୍ତି ଓ ନଗଦ ଟଙ୍କା ଅପକ୍ରମ ହୋଇଅଛି ।— ଏ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଶେତେ ଶେତେ ଡ଼କାଇଅଛି ସମ୍ଭାବ ମିଳଇ ସେଥିରୁ ଏହି ଅନୁମାନ ହୋଇପାରେ ସେ ସେଠା ଶାନ୍ତି ରକ୍ଷାକ ନିୟମ ଅଛି ଶିଥଳ ।

ପ୍ରାନ୍ତପୁ ଓ ତାନ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ତୁ-ସମ୍ପଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ଚଳୁ ଅଛି । ମାତ୍ର ଉଭୟ ପକ୍ଷ ସୈନ୍ୟ ସକ୍ଷା ବା ସୁଖର ଅସ୍ଵେଚ୍ଛାକ ସରକାର କରତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଲତ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ଭାବ ଅସିଅଛି ସେ ତାନ ଦେଶ କାନ୍ଧନ ନଗର-ଠାରେ ଲୋକେ ଦେଖାସୁ ଶା ବିଦ୍ୟୁନକର ଏକ ଲିଖିତର ଲାଭି ପକାଇ ଅଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚତ ଦେବା କାରଣ ସୈନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଅଛି ।

କଲକତା ବଡ଼ ହାଟ ଦେଖିବା ନିମିତ୍ତ ଉତ୍କଳର ଗ୍ରାମର ମହାବଳା ଚଳନ ମାସ ତା ୧୭ ରଖରେ ବାହାର ସେଠାରେ ଅଗାମୀ ଜାନୁଏରୀ ମାସ ତା ୧ ରଖରେ ପଦକ୍ଷାକାର ସମ୍ଭାବ ଅସିଅଛି । ସର୍ବ ସାଧାରଣଙ୍କ ଶ୍ରୀ ରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ସେଇଁ ଗୁଣା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତ ହେଉଥିବ ତାହା ଦେଖିଲେ ଟଙ୍କା ସରକ ରୁଟି ସୁଦ୍ଧା ଡ଼କାଲିପୁସ୍ତକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ।

ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପର୍କୀୟ କେତେକ ଅଗ୍ରାଧିକର ନିୟମ ଯୋଗେ ଅସମ ପ୍ରଦେଶୀୟ ଗାଢ଼ା ନାମକ ଜଙ୍ଗଲ କାଳ ମେଳ କାଳୀ ଜଙ୍ଗଲ ଅଗ୍ରାଧିକ ନ ୨୧ କର୍ମକାରକକୁ ସେନ ସାଧ ସକାର ଲତ ପୁକେ ପାଠକରୁ ଜଣାଇଥିଲୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସାଧ ସକାର ଲତ ପୁକେ ପାଠକରୁ ଜଣାଇଥିଲୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ମେଳ ଯୋଗେ ପ୍ରକଳ କାଣ ହୋଇ ରୁଟିଅଛି । ତତ୍ କମିଶନ ସାଦେବ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ବସନ୍ତକାଳି ଯେଉଁ ଦେବା କାରଣ ଲୋକ ପଠାଇ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ସେମାନେ ସେ ଅଦେଶ ନ ମାନ ସମୁଦାୟ ଜଙ୍ଗଲ ଚଳନ କି ତାହା ଏକଗ୍ରତ ବର୍ଣ୍ଣ ମାଲର ହେବ ଶ୍ରୀ ନ ଦେଲେ ମେଳ ନ ଲିଖିତର ଦସ୍ତପୁକ ଲିଖିତ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ କର୍ମକାରକଙ୍କୁ ବାହୁଡ଼ାଇ ଅଶିବା ଓ ଜଙ୍ଗଲ କାଳି ଶାସନ ବଦଳା କାରଣ ସେଠାକୁ ସୈନ୍ୟ ସ୍ଵେଚ୍ଛା ହୋଇଅଛି । ସକ ଜଗାପଡ଼ ନାହିଁ ।

ନାଗପୁରକୁ କଲକତା ସରେ ରେଲହାସ ଯୋଗି କରବା କାରଣ ବସ୍ତୁଲର ବଶିବ ସକ ରକ୍ଷିମେଶ୍ଵରୁ ବଶେଷରୁପେ ଅନୁସେଧ କରାଯିବାର ସମ୍ଭାବ ମିଳଇ । ଏହା ଅନୁମୋଦିତ ହେଲେ ସାଧାରଣସର ବାଟେ ନିର୍ମିତ ହେବ । ସକ ବଡ଼ର ସେ ଏତଦ୍ଵାରା ଏତାପ୍ରକାଳ ଅଛାତ ସୁଦ୍ଧା ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର କୃଷି ଓ ଆଦର୍ଶୀୟ ପ୍ରକ୍ୟାଜାତର ସମ୍ପଦ ଲାଭ ସମାଧିତ ହେବ ଏବଂ ତାହା ଅର ଉତ୍କଳ ଗତମ ଉପାଦତ ହେବ ହୋଇ ସାଧସାଧାକୁ ଅନେକ ଉପକାରର ସମାଧାନ ଅଛି । ଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅବସ୍ତୁ ରକ୍ଷିମେଶ୍ଵର ବନ୍ଦୁସମ୍ପାନରେ ।

ଉତ୍କଳଠାରେ ଅର ଏକ ଗୋଟି ସୁଲିଲ କଳ ବିଦିକାର ସମ୍ଭାବ ଅସିଅଛି ।

ପୁରୀପୁରୀରୁ ରାଜା ଚରଣ ବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ ଦୂରତ୍ୟାଗ କରିବା ପରେ ତାଙ୍କୁ ଘରକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଚଳିତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ କଳା ରାଜ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଘରରେ ଗୋଟିଏ ନିଉଜ୍‌ବର୍ଣ୍ଣ ଶିଶୁ ଅନ୍ଧାରରେ ପ୍ରସବ ହୋଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟର ସମ୍ପଦ ଚଳିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟର ସମ୍ପଦ ଚଳିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟର ସମ୍ପଦ ଚଳିଥିଲେ ।

ତାଙ୍କର ଏକ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଘରରେ ଗୋଟିଏ ନିଉଜ୍‌ବର୍ଣ୍ଣ ଶିଶୁ ଅନ୍ଧାରରେ ପ୍ରସବ ହୋଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟର ସମ୍ପଦ ଚଳିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ମହାତ୍ମାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ଉତ୍କଳରାଜ୍ୟର ସମ୍ପଦ ଚଳିଥିଲେ ।

ଅଭିଯୋଗର ସମ୍ପର୍କୀୟ ।

INSPECTOR HENRY TEMIS

Vrs.

JOGI MEKAP & BHEKARI MEKAP

Under Section 186 I. P. C.

In this case the Police found a new-born infant lying in a street in Harachandi Sahi town Puri. The complainants say though not in the evidence that the child is dead and the original case has been entered under Section 302 I. P. C. After finding the child, it appears that

they entered on enquiry as to who had deserted the child. The 1st witness for prosecution Banamali Mahapater deposes that the child was found 100 or 150 cubits from the house of defendants that he ascertained that a woman (Radha) who had been divorced from her husband and had been once suspected of causing abortion was lying in the house of Defendant and that information was given that he had recently been delivered of a child. At this stage of the proceeding the Police, i. e. Inspector Temis Sub-Inspector Banamali went to the house of Defendants and requested to allow them to take Radha for Medical Examination or they said they should take her when both Defendants refused to let her go and said they would see how the Police would take her. These Police officers then came and got an order from the Assistant Dist. Supdt. in charge to take her and went back accompanied by 2 witnesses and Baban Chandra Chatterjee and repeated their demand; they also sent two women to see Radha and again made the demand to take Radha for medical examination. On the 2 visits they were admitted into the courtyard while the women Radha was in a house or room opposite and after the 2 women saw Radha the Police again made the request to have her. On this Defendant Jogi promised to bring her out after dressing her and thus induced the Police to come outside to the outer verandah on which the Defendant either shut the door or had it shut and leaving the Police out side both Defendants came away to the magistrate's cutchery to complain against the proceedings of the Police & I have no doubt whatever from the evidence that the doors were shut against the Police by the Defendants or at their instigation or with their connivance. In fact the Defendants appear to have shut the doors and came away. Thus the Police were left to break open the doors which they did forcibly and to take

Radhe. I see no reason whatsoever to question these facts and as far as I can judge I see no reason to think that the Police were not justified in what they did Under sec. 135 of the evidence act a Police officer cannot be compelled to say whence he got information of an offence and no attempt has been made to prove the desertion by Radha. The 1st witness Banamali states the grounds of his suspicion & the medical evidence given in this case I think closely shouts that Radha had a few days before the examination by the Asst. Surgeon given birth to a child, and the probability is that Radha gave birth to the child and deserted it. It appears therefore that the Police had obtained criminal information within the meaning of section 54 C. P. C. I therefore convict Jogi Mekap & Bhikari Mekap under section 186 L. P. C. and sentence them to rigorous imprisonment for one month each and to a fine of Rs. 20 each and in default to a further term of rigorous imprisonment for 15 days each.

(Sd.) J. O. W...
Dy. Magistrate

ଦିଲ୍ଲୀପତ୍ର ।

ସନ ୧୯୧୮ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀର ମାଲିକଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ପତ୍ରର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ପତ୍ରର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ଘରଭଙ୍ଗା ! ଘରଭଙ୍ଗା !!

ଏହାକୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଛି ଯେ ଘରଭଙ୍ଗା କଟକ ଲୁଣା ପତ୍ରର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ପତ୍ରର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦେଖାଯାଉଛି । ଘରଭଙ୍ଗା କଟକ ଲୁଣା ପତ୍ରର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ପତ୍ରର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦେଖାଯାଉଛି । ଘରଭଙ୍ଗା କଟକ ଲୁଣା ପତ୍ରର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ପତ୍ରର ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ଦେଖାଯାଉଛି ।

କର୍ତ୍ତମାନ କ୍ରମେଣା ସହଜ ଜଣାଇ ଅଛୁ ଯେ ଅସର ବଡ଼ ବାଳର ବେତକା ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସୁବିଧା ଘର ଦର୍ଶନ ଅର୍ଥ ଏ ଦର୍ଶନର ସେ ଉପକ୍ରମ ଯାହା ସହର ବେତକର ପଳଦାୟକ ତାହା ଅର୍ଥେ ଉପକ୍ରମ ବଲ୍ଲେ ଶାସ୍ତ୍ରୀର ନାଶ ପାଦରେ ।

ପରମ ବର୍ଷର ବ୍ୟାପ ।

ପରମ ବର୍ଷ ଅବଧି ଅମ୍ଭେ ଅଶ୍ରୀ ବେତକାହାସୁ ବଡ଼ ପାଇ ପୁଲୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବକର ବ୍ୟବହାର କରି ଅସୁବିଧା ସଜ କରୁଅଛୁ ।

ଉଦ୍ଧାରଣ ଚା ୨୨ ବିଶ ମସର ୧୮୮୦ ମସିହା
ବେ ଏସ୍, ଦୋଷ ଦେଉ ମାନ୍ୟ ମିଶ୍ର କୁଳ
*** ଉପର ଅଧ୍ୟାୟର୍ଯ୍ୟ ମୁକ୍ତି ଦାର ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚା ୪ ବିଶ ମସର ୧୮୮୦

ପରମପଲ୍ୟରେ ସୁକାର ବରୁଅଛୁ ଯେ ଅପମାନକର ବକର ମୁକ୍ତୀଙ୍କ ବେତକ ଜଣ ବେକର ଅମାଗସ୍ୟ ସକୃତ ଧୂରୁକ ବାଦ ଧାରୁକର ଧୂରକର ପଶାଦା ଓ ମୁଖ ବିଶ୍ୱଳତା ସମୁଦ୍ର ଯାହାର ଅସୁବିଧା ପ୍ରଦରଷା କରୁଅଛୁ ବାସ୍ତବ ଏହା ପ୍ରଦର ଯାହା ସମୁଦ୍ର ଅଧର୍ଯ୍ୟ ମହୋଷଧ ।

ମାନବକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ବାହୁ ବଜମାଳୀ ହିତ ଦେବାନାମ ମେନେକର ମହୋଦୟକର ସମ ପାଠେ ଉତ୍କଳ ବାସିନୀଜ କର ବ୍ୟାସ ହୋଇ ପାରେ ସଥା:—

ତ୍ରିପୁ ଜକସ୍ୟ ବାହୁ ଅସର ସାଜ ଝିଅ ସେବ ବହୁବଦସ୍ୟାସ୍ୟ ନୁର ନାଶ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ଦେବରେ ଅଶ୍ରୀପୁ ସଦ ଦାହାସୁ ଅପଣ ଗୋଷ୍ଠୀର ତାତତ ଉପସୁର ଉପସୁ ଢଳୁଦୟା ଦେଇଥିଲେ ଏବ ସେ ବପର ଅଛ ପଗରକାରୁ ସନ୍ତୋଷ ସହଜ ଲେଖୁଅଛୁ ଯେ ତତ୍ତରସ୍ୟା ପିଳକାତରୁ ଉତ୍ତମ ସୁଖକଣ୍ଠରେ ଅଛ ।

ସୁକ୍ତ ବାହୁ ବଜସ୍ୟମାର ତତକରୀ ମହାଶୟ
ସମାପେଷୁ

ମହାଶୟ ।

କ୍ରମେଣା ଦକ୍ଷିଣ ଶାବର କରୁଅଛୁ ଯେ ଅସର ପାସୁ ମାତସର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଦେବ ନୁର ବେତକ ଅଶ୍ରୀପୁ ବୋଇ ଜଗାତି ଚୌକରକଣ୍ଠାକୁ ପାଇଅଛୁ ମାତ ସେହି ବକରୁ ଅପଣକର ବହୁମୁଖ୍ୟ ତାତତ ବକର ଉପସୁରେ ଧାରଣ ବର୍ଣ୍ଣ ମେହ ବନଠାରୁ ନୁର ଏକାବେଳକେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ହୋଇଅଛୁ ଶ୍ରୀକର ଅପ ମୁଖ ଓ ସକଳ ହୋଇଅଛୁ । ଏହା ବାସ୍ତବର ଗୋଷ୍ଠୀଏ ତମହାର ବହୁମୁଖ୍ୟ ଉପକାର ଜଣସ ଅଟେ ଓ ଶ୍ରୀକରର ମାନବକ ଶକ୍ତିକୁ ଉଲେଖିତ ବସ୍ୟ ।

ଚା ୧୨ ବିଶ ଅଧ୍ୟାୟକ ସମ ୧୮୮୦ ମସିହା
ଶ୍ରୀ ବଜମୋହନ ହିତ
ଦକ୍ଷିଣ ଶ୍ରୀକରକର

ମହାଶୟ ।

କ୍ରମେଣା ସହଜ ଶାବର କରୁଅଛୁ ଯେ ଅସର ଗ୍ରାସୁ ସୁସମାପ ଦେବ ନୁର ସେତରେ ଅଶ୍ରୀପୁ ସଦ ମାତ ସେହି ବନଠାରୁ ଅପଣକ ବହୁମୁଖ୍ୟ ତାତତ ବକର ଉପସୁରେ ଧାରଣ ବର୍ଣ୍ଣ ସହଜ ବକର ଉପଠାରୁ ନୁର ଏକାବେଳକେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ହୋଇଅଛୁ ଏହା ବାସ୍ତବର ଗୋଷ୍ଠୀଏ ତମହାର ବହୁ ମୁଖ୍ୟ ଉପକାର ଜଣସ ଅଟେ ଓ ଶ୍ରୀକରର ମାନବକ ଶକ୍ତିକୁ ଉଲେଖିତ ବସ୍ୟ ।

ଚା ୨୨ ବିଶ ଅଧ୍ୟାୟକ । ଶ୍ରୀ ସମନକ ବକଗଣ
ସମ ୧୮୮୦ ମସିହା । । ଦ । ଦେବାନାମ
ମହାଶୟ ।

ଅସ ସୁମ ଅକରୁ ନୁର ନା ୪ ମ ଦେବ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ଅଶ୍ରୀପୁ ହୋଇଅଛୁ ତାହାସୁ ଅପଣ ଗୋଷ୍ଠୀଏ ତାତତ ଉପସୁର ଉପସୁ ହର୍ଷି ସ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ସେହି ବକରୁ ଅପ

ଶକର ବହୁମୁଖ୍ୟ ତାତତ ବକର ଉପସୁରେ ଧାରଣ ବର୍ଣ୍ଣ ମେହଜନଠାରୁ ନୁର ଏକାବେଳକେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ହୋଇଅଛୁ ଏହା ଗୋଷ୍ଠୀଏ ବହୁମୁଖ୍ୟ ଉପକାର ଜଣସ ଅଟେ । ଉପ । ଚା ୨୨ ବିଶ ଅଧ୍ୟାୟକ । ଦେବାନାମ ମାତ ହିତ ବକର ସମ ୧୮୮୦ ମସିହା । ଦ । ଦେବାନାମ

ଏକଶିଶର ମଲ୍ୟ ।

ଦେଶୀୟ ଉପକରଣାହାରୀ ପ୍ରସୁର ମଲ୍ୟମାତ ।
ଏଥୁରେ ପାରଦ କମା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଶାୟୁକ ଶୂଦାର୍ଥର ଲେଖିନୀଜ ନାହିଁ । ପ୍ରତି ଉପାଧି ଟ ୧ ପ୍ୟାକ ୦ ଖର୍ଚ୍ଚା ଟ ୩ ଅଣା ।

ନୂତନ ସାଲସା । ନୂତନ ସାଲସା ।

ଏହା ୧୦ ପ୍ରକାର ଦେଶୀୟ ଓ ୨ ପ୍ରକାର ବିଲକା ମସଲହାର ପ୍ରସୁର । ଏହା ବ୍ୟବହାର କଲେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପାର ବହୁଷିତ ଉପକ୍ରମ ସବୁ ଶୀଘ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେ ହୋଇଯାଏ । ପାରର ଘା, ଗରୁଡ଼ୀ ଘା, ନାଲ ଘା, ବେକ ଓ କାକ ଲୁକରର ଘା, ଶୋଲ ଘା, କାନ ଘା, କାନର ପୂଜ, କୋଷ୍ଠା କାଠିନୀସ, ଅଜାଶୁକା, ପେଟପୁଲ, ଶୁଭବ୍ୟଥା, କାଶ, ସୟକାଶ, ପ୍ରସାଦପାତ୍ରା, କୁଶିଅ, ଧାରୁକୋଟୀଲ୍ୟ ଏବ ଉତ୍କଳ କୁଳ ଉଦ୍ୟାଦ ଶୀଘ୍ର ଏବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅସମ ହୁଏ ।

ମୁଲ୍ୟ ପ୍ରତି ବୋଇଲି ଟ ୧୧ କା,
ପ୍ୟାକ ୦ ଟ ୩ ଅଣା । ତକଳ ଟ ୧୦୫ ଅଣା ।
ନାମୁର ଦେଲ ।

କ୍ରମେଣା ଦକ୍ଷିଣ ଶାବର କରୁଅଛୁ ଯେ ଅସର ପାସୁ ମାତସର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଦେବ ନୁର ବେତକ ଅଶ୍ରୀପୁ ବୋଇ ଜଗାତି ଚୌକରକଣ୍ଠାକୁ ପାଇଅଛୁ ମାତ ସେହି ବକରୁ ଅପଣକର ବହୁମୁଖ୍ୟ ତାତତ ବକର ଉପସୁରେ ଧାରଣ ବର୍ଣ୍ଣ ମେହ ବନଠାରୁ ନୁର ଏକାବେଳକେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତାରୁ ହୋଇଅଛୁ ଶ୍ରୀକର ଅପ ମୁଖ ଓ ସକଳ ହୋଇଅଛୁ । ଏହା ବାସ୍ତବର ଗୋଷ୍ଠୀଏ ତମହାର ବହୁମୁଖ୍ୟ ଉପକାର ଜଣସ ଅଟେ ଓ ଶ୍ରୀକରର ମାନବକ ଶକ୍ତିକୁ ଉଲେଖିତ ବସ୍ୟ ।

ପାତା ଅସମ ନ ଦେଲେ ମୁଲ୍ୟ ମେରର ଦଅପିଦ । ଉତ୍କଳକରା ଦେବ ଶକ୍ତିଯା ହୁଁ ଟ ୪୭ ନମର ମୁକ୍ତିରେ, ଏ, ଦୋଷ, କେଣ୍ଠା-କହାସୁ ପ୍ରସୁର ହୋଇ ବିକୟ ହୁଏ ।

ଉପରଲିଖିତ ସାଲସା

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ଦୋକାନ ଘରେ ବିକୟ ହେଉଅଛି । ମୁଲ୍ୟ ଏକ ପିପିଲି ଟ ୧ ।

VALUABLE TIMBERS FOR SALE.
Saul and other timbers of the very best quality are for sale in our godown in Manglabag to the east of the Commissioner's Office. For particulars apply to the undersigned. Timbers are open to inspection at any time of the day.

Chintamony Das
Agent of Atmullik Cuttack.

ଉତ୍କଳ କ୍ରମାଠ ।

ନାନାଜାଗାସୁ ଅଛ ଉତ୍କଳ କ୍ରମାଠ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାଠମାନ ମଙ୍ଗଳାବାଗରେ କର୍ମାଗ୍ୟ କରେଷୁ ସୁବନ୍ଧୁର୍ଯ୍ୟ ଅସୁ ବାଠ ଗୋଦାମରେ ବିକୟାର୍ଥ ପ୍ରସୁର ଅଛୁ ସୁଲଭ ମୁଲ୍ୟରେ ବକା ଦେବ । ଉତ୍କଳ ଗୋଦାମଠାରୁ ଶଲେ ବାଠମାନ ଦେଖି ପାରବେ ଓ ଦର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାଲବ୍ୟ ବିଷୟ ନାଶି ପାରବେ ।

କଟକ ଚିନ୍ତାମଣି ଦାସ ଦାଗୋଣା
୨୮୫୮୦ । ର । ଗୁଜା ଅଠମଲକ

ଗରୁଡ଼ୀମେଦ ସିନ୍ଦୋନା ବେହୁର୍ଯ୍ୟର ।
ଏହା ବୁରସେବଦେ ସୁକାଠମର ପ୍ରଦରଷା ବସ୍ୟ ଶ୍ରୀକର ବୋଇ ବ୍ୟବହାର । ବସ୍ୟରୁ ଉପାଧି ହେଲ ଠରସେବାସୁ ଓ ବେଶୀସୁ ଜଳଧାନକ୍ରମେ ବସ୍ୟ ପ୍ରଦରଷା ବୋଧୋବଦୁ ବାଟରର ସୁବଦେଶବେଦ ବିକ୍ରମେ ଉତ୍କଳକର ଉପସୁ ମିତପାଦେ ସଥା:—
ଭାବନସୁର ସହଜ ଅପରସୁରୁ ୫୫୩୮୮ ମସରସୁରୁ ଟ ୧୧ କା । ୧୦ ଅପରସୁରୁ ଟ ୨୦୫ ମୁଲ୍ୟ ବକସ ।

ଉତ୍କଳପାତ୍ରିକାରେ ବଜ୍ରପଟ ଉପକାରକ ବର୍ତ୍ତା ପଦକ୍ଷେପ ଶ୍ରୀକର ସାର୍ଦ୍ଧ ହୋଇଅଛୁ ସଥା:—

ଗପମସକ ସକାରେ	
ଧାର ପ୍ରତ	୪ ୧୧
ଅଧ ସମସ	୪ ୧୧
ପୁଣି ଏବ ସସସ	୪ ୧୧

ମାତ ଦୋଷାଣି ବକଗର ଯେତେ ହୁଡୁ ବସ୍ୟରେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର ବର୍ଣ୍ଣ ୪ ୧୧ ଓ ଉପା ଦେବ ନାହିଁ ।
ବସ୍ୟ ଓ ବସ୍ୟପର ସକାରେ ବକ ପ୍ରସମ ଅକଳ ଚେରା ଓ ହୁରୁର ଶାମଳମେ ଦେବ ।
ଅଧ ବକର ସକାରେ ବସ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ପାଦେ ।
ଶେଷକର ମୁଲ୍ୟ ବକଗର ସକେ ବାଠାକାର ଦେବ ।

ମୁଲ୍ୟପାତ୍ରି ।

ଉ ପକା । କ । ମସୁମ
ଶ୍ରୀ ପୁରୁ ଉପକାରକା ସରତ କାକରକାରକାର ବକର ଶ୍ରୀକରକାର ବକରସୁର ମୁଖ ଓ ଶ୍ରୀକର ଦେବ

ଉତ୍କଳ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

୧୯୧୭
୫୧୧ ଖଣ୍ଡ

ପା ୨୧ ରୁପ ମାତ୍ରେ ଉପସ୍ତର ସହ ୧୮୮୩ ମସିହା । ମୁ ପୌଷ ୧୨ ୧୨ ୧୯୧୭ ବାଲ ଗଜପାଟଣା

ମୂଲ୍ୟ	ଅଗ୍ରମ	ବର୍ତ୍ତମାନ
ବାର୍ଷିକ	ଟ ୫ ୯	ଟ ୨୯
ତାଳମାସିକ	ଟ ୦ ୩	ଟ ୧

ମିଶ୍ରଦେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭଲ ମଧ୍ୟରେ
 ସେ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାବ ମିଳିଅଛି ଚର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରକାଶ
 ଯେ ଦେବର ସାକ୍ଷୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ଭାବ ଅଧି-
 ନାୟକଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ତଳରମାସ ଚାଳିଶ-
 ରେ ସୁଅସମ ଆଡ଼କୁ କେବେ ନଗରକୁ
 ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମ୍ଭାବ
 ସମ୍ଭବତଃ ସାଧ୍ୟାସାଧ୍ୟ ନାହିଁ । ଇଂରାଜ ଗବ-
 ଶ୍ଟିମେଣ୍ଟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତର ସୁକର୍ମକୁ କରବାକୁ
 ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତା ତାହା ମିଶ୍ରର ଗବ-
 ଶ୍ଟିମେଣ୍ଟର ସମ୍ପର୍କ ଦେଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଲେଖି-
 ଅଛନ୍ତି ଯେ କୌଣସିମତେ ଇଂରାଜ ଓ ଭାର୍ତ-
 ଶତ୍ରୁତ୍ୱ ସୈନ୍ୟ ସେଠାକୁ ପଠାଯିବ ନାହିଁ ମାତ୍ର
 ଅବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଶୁଖିଲା ସ୍ଥିତିକରଣ ଉଦ୍ଦେ-
 ଶ୍ୟରେ ଭୂମଧ୍ୟସାଗରସ୍ତ୍ର ସେନାଦଳ ଅଲେକ-
 ଜାନ୍ତିକୁ ନଗରକୁ ପଠାଯିବ । ଇଂରାଜ
 ଗବ-ଶ୍ଟିମେଣ୍ଟର ଉକ୍ତ ଉପଦେଶମାନ ଅତି
 ଉଦ୍ଦମ ଅଟନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ କେବଳ ମିଶ୍ରଦେ-
 ସରେ ସେହି ଗୋଟିମାନ ହୋଇଥିବ ଚର୍ଚ୍ଚା
 ମିଶ୍ରର ଅବଧି ମୁଣ୍ଡ ଟେକ ରୁଠି ପାଇ ନାହିଁ ।
 ଚର୍ଚ୍ଚା ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ କାଣ୍ଡସାଗରେ ସୈନ୍ୟ
 ସମାଗେତ କର ଗମତା ନ ଦେଖାଯାଇଛି
 ଉଚିତ ଅଟଇ । ପାଠକେ ଦେଖିବେ ସେ
 ନିଶ୍ଚୟତା ସଦୃଶ ଅଭିପ୍ରାୟାର ମନ୍ତ୍ର ଭୁଲି
 ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ଶେଷକ ବସନ୍ତରେ ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରି ସେହି
 ବେଳରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛନ୍ତି ।

ଦୁର୍ଦ୍ଦଶର ଅଗ୍ରକାରେ ଇତିପୁର୍ବେ ଅମ୍ଭମାନ-
 କର ଶ୍ରେଣୀରେ ସାଦେବ ବଞ୍ଚାୟାୟ କମିଶ୍ନର
 ମାଳକପ୍ରଭ ଦେଶର ସମ୍ଭାବର ଅବସ୍ଥା ଚନ୍ଦ୍ର
 କର ରିପୋର୍ଟ କରିବା କାରଣ ଅଦେଶ କର-
 ଥିବା ବିଷୟ ପାଠକଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ
 କମିଶ୍ନରମାନଙ୍କଠାରୁ ଉକ୍ତ ବିଷୟର ରିପୋର୍ଟ
 ମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ପରେ ଶ୍ରେଣୀରେ ସାଦେବ
 ଅପରାଜ ନିର୍ଦ୍ଦାରିଣ ତଳର ମାସ ତା ୧୧ ରଖ
 ଅଭିମତ କରକତା ଗଜେଟରେ ଉପାଦେୟ
 ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦାରିଣକୁ ପ୍ରକାଶ ହେ ଏଠା ସେଠା
 ହୋଇ କୌଣସି ପ୍ରକରେ ଲେକଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ
 ଭଳ ସମ୍ଭା ଦାନ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବଙ୍ଗଳାର
 ମୋଟି ଫଳ ନିତାନ୍ତ ଅସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହଇ ।
 ଏମନ୍ତ ଅବସ୍ଥା କୌଣସିଠାରେ ଘଟି ନାହିଁ କି
 ଯହିଁରେ ଗବ-ଶ୍ଟିମେଣ୍ଟରୁ ଦାତବ୍ୟଜନକ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ ଏବଂ ସେହି ସାମାନ୍ୟ
 ସୁଲମାନଙ୍କରେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡି-
 ବାର ହେବତକୁ ଦେଖା ଯିବ ସେହିଠାରେ
 ମଧ୍ୟ ଏମନ୍ତ ବନ୍ଧୁ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗାଇବାକୁ
 ପଡିବ ନାହିଁ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କେ ଅଗତ୍ କହୁ
 ଅଛି ଯେ ଏବର୍ଷ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ପଡିବାର କୌ-
 ଣସି କାରଣ ନାହିଁ ମାତ୍ର କିଛି ଲେକଙ୍କୁ
 ସମ୍ଭା ଦୁର୍ମଲ୍ୟ ଯୋଗୁଁ କିଛି କଷ୍ଟ ସହବାକୁ
 ପଡିବ । ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ଭାବରେ ବିଜ୍ଞାନରେ
 ଲେଖାଅଛି ଯେ କମିଶ୍ନର ସାଦେବଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ
 (କି ଯାହା ଶ୍ରେଣୀରେ ସାଦେବଙ୍କୁ ସନ୍ତୋଷ

ପ୍ରଦାନ କରି ଅଛି) ମତେ ଓଡ଼ିଶାରେ ସମ୍ଭା
 ଯୋଗେ ଏକା କୌଣସି କଷ୍ଟ ଅନୁଭୂତ ନ
 ଦେବ ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ ସେଠାକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ର-
 ଦେଶକୁ ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ସମ୍ଭା ରିପୋର୍ଟ
 ହୋଇ ପାରିବ । ସମ୍ଭା ରିପୋର୍ଟର ଉତ୍ତମ
 ହେଉଅଛି ।

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କେ ଅଧିକ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ସହିତ ବଙ୍ଗ-
 ଲର ସମ୍ଭାବପ୍ରମାଣକରେ ପାଠ କଲୁ ଯେ
 କରକତାର ଜଣେ ସୁଶିଳ ଓ ସମ୍ଭାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି
 ବାବୁ ପନାଗରୁ ମିଶ୍ରଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଅଛି ।
 ଏ ମହାଶୟ ପ୍ରାଚୀନ ହିନ୍ଦୁ କଲେଜର ଜଣେ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣସ୍ତ୍ର ଶ୍ରଦ୍ଧ ଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଳୟ କଲ ଉ-
 ଠାରୁ ସାଧାରଣ ଲେକଙ୍କପରି ସରକାରୀ ଚାକରୀ
 ନ ଲେଖି ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଉ-
 କରେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚା ସଙ୍ଗେ
 ଦେଶଭ୍ରମକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସର୍ବଦା ଯୋଗଦାନ
 କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମପାରୁ ନାନା ଇଂରାଜୀ ଓ
 ବଙ୍ଗଳା ସମ୍ଭାବପ୍ରମାଣକରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଲେଖିବା
 ଏବଂ ନାନା ସଭାର ସଭାପତି ସଦକାରୀ ସଭାପତି
 ଅଥବା ସମ୍ଭାବକ ହେବା ଏତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା
 ଭାରତବର୍ଷୀୟ ସଭାର ପ୍ରଥମ ସମ୍ଭାବକ ଏହି
 ମହାଶୟ ଥିଲେ । ଏକ ସମୟରେ ବଙ୍ଗୀୟ
 ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ଜଣେ ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ
 ଏବଂ ସେହି ସୁଯୋଗରେ ଚାକରୀଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ନିଷ୍ପତ୍ତି ବ୍ୟବହାର ନିର୍ଦ୍ଦାରିଣର ଅଭିନ ଜଣ

କରୁଥିଲେ । ଏ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଚାହାନ୍ତି ଦୟାଶୀଳ
 ସ୍ଵଭାବର କଲକଣ ପରତପ୍ତ ଦେଉଅଛୁ ଅର୍ଥାତ୍
 ସେ ସ୍ଵଭାବର ଏମନ୍ତ ଦୟାକୁ ଥିଲେ ସେ ପଶୁ
 ପକ୍ଷୀ ପ୍ରଭୃତି କୃଷକର କେଲେ ଚାହା-
 ନ୍ତ ହୁଏ ଅସ୍ତ୍ରରେ ଦେଉଥିଲେ । ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବ-
 ସାୟ ଏବଂ ସାଧାରଣ ସ୍ଵଳ୍ପ ସଂସ୍କୃତିର କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ସେ ସହାୟା ଦେଇ ଥିଲେ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ-
 ଦ୍ଵାରା ସହାୟାଧାରଣଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧି ବିଷୟରେ
 ସହାୟା ପ୍ରଦାନ ଥିଲେ । ସେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ
 ପୁସ୍ତକ ରଚନା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଚାହାନ୍ତି ଲେଖକ
 'ଅଲଲେଇ ଗରେଇ ଦୁଲଲ' ନାମକ ବଙ୍ଗଳା
 ପୁସ୍ତକ ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ଅଟେ । ପୁରୁକାଳରେ
 ଚାହାନ୍ତିର ବୟସ ପ୍ରାୟ ସପ୍ତଦଶ ବର୍ଷ ହୋଇ-
 ଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ମଧ୍ୟରେ ସେ କେତେ-
 କେଲେ ଅନେକ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ।
 ଏପରି ଲେଖକ ପ୍ରାୟଶ୍ଚୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଏପରି
 ଜୀବନ ଅନୁଭବଶାସ୍ତ୍ରୀ ଅଟେ ।

ସୁନାମରେ ପାଠକମାନେ ଦେଖିବେ ସେ
 ଏ ଦେଶ ପରପତ ବାବୁ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦତ୍ତ
 ପୁଲିସ ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ଟର କୁଶାୟଣେଶିରୁ ବୃଦ୍ଧାୟ
 ଶ୍ରେଣୀକୁ ପଦୋନ୍ନତ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ଶ୍ୟା-
 ମସୁନ୍ଦର ବାବୁ ସେପରି ଜଣେ ଦକ୍ଷ ଏବଂ
 ଚତୁର ପୁଲିସ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯେଥିରେ ସେ
 ପଦୋନ୍ନତ ଲାଭ କରିବାରେ କୌଣସି ବେତସ୍ୟ
 ନାହିଁ । କାମରେ ସମୟରେ ସେ ସେପରି
 ବଡ଼ ମୋକଦ୍ଦମାମାନଙ୍କର ଠାଉଣୀ କରି
 ଶାନ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଠି ଚାକର
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାକୁ ବିଲକ୍ଷଣ ପରତପ୍ତ ମନେଇ । ମାତ୍ର
 ଦୋଷ ମଧ୍ୟରେ ବେଳେ ଅଧାରଣ ଲେଖ-
 ମାନଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେଇ ଚାକର ଏକାନ୍ତ ବିରକ୍ତିର
 ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲେ । ଚାକରଙ୍କର ଲେ-
 ଚକ ସହର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଭାକୁ ଉଦ୍ଧୃତ ନିତାନ୍ତ
 ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ୟ । ଚର୍ଚ୍ଚିତରେ ଲେଖକ ସେପରି ସତନ୍ତ୍ର-
 ଚରଣରେ ଅପଣାରି ଗୁହାରି ଜଣାଇ ଅନଳର
 ସମଲର କରବାକୁ ସମ୍ପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି ସେହିପରି
 ଶାନ୍ତିରକ୍ଷକ ଅନେକାଳେକ ଅସିଷ୍ଟାସକରେ
 ବୃଦ୍ଧ ଆଇ ନିୟମଦା ଲାଭ କରି ଯାଉଥି ସ୍ଵ
 ଚରଣ ଚାକର ଉତ୍କଳବାଲକୁ ମନେଇ ହୁଅନ୍ତେ ।
 ମାତ୍ର ଶ୍ୟାମ ବାବୁ ଏ ବାଟ ମାତ୍ର ଯାଏ ନ ଥିବା
 ଲେଖକର ବ୍ୟାପୀ । ସମୟରେ ଚାକରଙ୍କ
 ଲେଖକର ସେପରି ବ୍ୟବହାର ଅମ୍ବେ-
 ସାଳେ ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦ ଭଞ୍ଜ ପାଠକଙ୍କୁ ଜଣାଇ

ଅହି ଚହିରେ ଲେଖକର ଉଲ୍ଲେଖ ଚାକ
 ପ୍ରଭୁ କରୁ ସ ବା ସଦାନୁଭୂତ ଥିବାର ଜଣା
 ଯାଏ ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ଏକାବେଳେକେ ପୁସ୍ତକ
 ବିକ୍ରମରେ ରହିବାର ଅନୁପମୁକ୍ତ ବୋଲି କୋଥ
 ହୁଏ । ଦକ୍ଷତା ଓ ନିପୁଣତା ସହଜରେ କର୍ତ୍ତ
 ବ୍ୟସାଧନତା ଓ ସମାଜପରାୟତା ନିଶ୍ଚିତ ନ
 ହେଲେ କୌଣସି ଲେଖକ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି
 ବୋଲି ଯାଇ ନ ପାରେ । ଅମ୍ବେମାନେ ଭରସା
 କରୁ ଶ୍ୟାମ ବାବୁ କର୍ତ୍ତମାନ ପଦୋନ୍ନତରେ
 ଏକାବେଳେକେ ବିଭୋଳ ହୋଇ ନ ଯାଇ
 ସହାୟତାରେ ଦେଖାଇବାଦ୍ଵାରା ଲେଖକ ମନରୁ
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁଃଖକରଣ କରି ନିର୍ମଳ ସମୋ-
 ଲାଭ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟିତ ହେବେ ।

ଖୁମ୍ବି ଗଳ୍ପ ।

ପଲ ୧୮୮୩୮୩ ଶାଳ ବାବୁ ବଙ୍ଗପ୍ରଦେ-
 ଶର ଖୁମ୍ବି ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞାନରୁ ଜଣା ଯାଏ
 ସେ ଏହି ଦର୍ଶରେ ସାଧାରଣ ଖୁମ୍ବିଦ୍ଵାର ୫୩,
 ୧୦,୯୦୯ କା ଏବଂ କୋର୍ଟିସଦ୍ଵାର ୫ ୩୯-
 ୨୧୮୯ କା ସମସ୍ତକା ୫ ୧,୧୮,୨୦,୨୧୮୯ କା
 ନିଜ ଅପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଯହିଁ ପୂର୍ଣ୍ଣଦର୍ଶର ନିଜ ଅପ୍ତ
 ୫ ୧,୧୮,୮୦,୮୨୦୯ କା ଥିଲା । ଉପଯୁକ୍ତ
 କାର ଖୁମ୍ବିଦ୍ଵାର ରକ୍ଷଣ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଏବଂ
 ଚର୍ଚ୍ଚି ମଧ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ଆମ ଅପେକ୍ଷା କୋ-
 ଟିସରେ ବୃଦ୍ଧିର ଲାଭ ଅଧିକ । ସଂସ୍କରଣ
 ଖୁମ୍ବି ବିକ୍ରୟ ୩୦ ଜଣାରେ ଗଜବର୍ଷଠାରୁ
 ଅଧିକ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜଣାମାନଙ୍କରେ ଉଣା
 ଦେଖା ଯାଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜଣା ମଧ୍ୟରେ ବିଟ-
 କରେ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି ଏବଂ ଚହିର ଏହି
 ଦାରଣ ଶ୍ରୀମତ କର୍ମସ୍ତର ସାଧେବ ଚର୍ଚ୍ଚିତ
 କରି ଅଛନ୍ତି ଏ ସେପରି ଅମଦାମା ବାଣିଜ୍ୟ
 କର୍ତ୍ତା ଚକାଦ୍ଵାର ନିର୍ବାହୀ ହୁଅନ୍ତ ଏବଂ ଯେହି
 ବାଣିଜ୍ୟ ନିତାନ୍ତ ଉଣା ପଡ଼ିଥିବାରୁ ତମସ୍ତକ
 ଲାଭାଦ ଅଧିକ ହୋଇ ନାହିଁ ସର୍ବତ୍ର ଖୁମ୍ବି
 ଗଳ୍ପ ଉଣା ପଡ଼ିଅଛି । ଅମ୍ବେମାନେ କେତେ-
 ନାରେ ଏହି ଦାରଣ ପ୍ରମାଣୁକ ଅଟେ । ଦାରଣ
 କଟକର ଅମଦାମା ବାଣିଜ୍ୟ କଦାର ଉଣା
 ପଡ଼ି ନାହିଁ । କେବଳ ଗୁନବାଲି ବାଟେ ଅଧିକ
 ପ୍ରକାଶ କଟକକୁ ଅସିବାରୁ ଚାହା ବାଲେଶର
 ଜଣାରେ ବିରତ ହୋଇ ଯାଇଅଛି ଏହି ଦେଲୁ
 କଟକର ଚାଲବାରେ ଅମଦାମା ବାଣିଜ୍ୟର
 ପରମାନ ଉଣା ବିଶୁଦ୍ଧି ଏଥିର ସବୁସେଷ
 ବିକ୍ରୟ ଓଡ଼ିଶା ବନ୍ଦରମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ

ଗତ ଜଳମାସ ତା ୨୯ ଉତ୍କଳ ପତ୍ରରେ
 ଯେଉଁ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖା ଅଛି ଚାକର ବୃଦ୍ଧି ଦେଇ
 ପାଠକମାନେ ବୁଝି ପାରିବେ । ପ୍ରକୃତ କଥା
 ଏହି ଦେଉଅଛି କ ସମ୍ପ୍ରାଚାର ପତ୍ରପତ୍ରକୁ
 ଲେଖକର ବୁଝି କରାଣା କଥା ବୁଝି ଚାହାନ୍ତି
 ବିକ୍ରୟ କରିବାର ଅଧିକ ପ୍ରୟୋଗନ ହୋଇ
 ନାହିଁ ସୁତରାଂ ସାଧାରଣ ଖୁମ୍ବି ବିକ୍ରୟ ଅଧିକ
 ହୋଇ ଘର ନାହିଁ । ଫଳତଃ ଖୁମ୍ବି ବିକ୍ରୟ
 ଅଧିକ ହେବା ଦେଖିବେ ସୌଭାଗ୍ୟ ଭରି ନ
 ହୋଇ ଚହିର ବିପଦର ଅଟେ ।

କୋର୍ଟିସ ଖୁମ୍ବି ଅଧିକ ବିକ୍ରୟ ହେବାର
 ଦେଲୁ ମୋକଦ୍ଦମା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ନବନ ଯାକବା
 ଦରଶାସୁରେ ଅଠଅଣା ଖୁମ୍ବି ନିର୍ବାହକାର
 ବ୍ୟ ଅଟେ । ଅଧିକ ମୋକଦ୍ଦମା ହୋଇ ଲେ-
 ବକର ଉତ୍କଳ ଚକାରେ ପ୍ରମାଣ ନୁହେଁ ଏବଂ
 ମୋକଦ୍ଦମା କରବା କେଲୁ କେ ଦେଖିବେ
 ଭର ବ୍ୟୟସାଧ୍ୟ ବ୍ୟାପାର ଦେଖିବେ ବ୍ୟା-
 ଏଥିରୁ ପ୍ରକାଶ ହେଖା ଯାଉଅଛି । ଚାକର
 ମେଧ୍ୟ ଏ ପତ୍ରରେ ଯାହା ବିକ୍ରୟ କରାଯାଉ
 ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟେ ।

ଏକା ଚହିର ଖୁମ୍ବି ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ଚାକର
 ପଡ଼ିଅଛି । ଦେଖିବେ ସୌଭାଗ୍ୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ
 ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ଏହି ଶ୍ରେଣୀର ବିକ୍ରୟ ଅଧିକ
 ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ଦେଖି ଚାକର ନିର୍ବାହକାର
 ପତ୍ରବା ଅବସ୍ୟା ବିକ୍ରୟର ବିଷୟ ଅଟେ ।
 ଚାକର କର୍ମସ୍ତର କୋଲକ୍ତ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ
 ଏବଂ କର୍ମସ୍ତରମାନେ ଜାଣି ଶୁଣି ଖୁମ୍ବି
 ଦେବା କେବା ବିକ୍ରୟଦ୍ଵାରା ଖୁମ୍ବି ବିକ୍ରୟ
 ଲାଭନ କରିବ ଏବଂ ଦତା ସୁଖ୍ୟ ବିକ୍ରୟ
 ଅଟେରେ ଏପରି ଦେଲୁ ସୁଖ୍ୟ ବିକ୍ରୟ
 କାର୍ଯ୍ୟର ଅବସ୍ୟା ଲାଭନ କର୍ତ୍ତା । ଏବଂ ବିକ୍ରୟ
 ଲାଭନ ହୋଇ ଅବଲବରେ ପ୍ରକାଶ ହେ-
 ବାର ସମ୍ପ୍ର କଥା ଥାଏ ତେବେ ବିକ୍ରୟର
 ଖୁମ୍ବି ଲଗାଇ ଦିଅ ଯାଏ । ଏକା
 ନିଜ ବିକେତନାରେ ଅଧିକ ବିକ୍ରୟ
 ଅଟେ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ଏଥିର ପ୍ରକାଶ
 ବାଲୁ ଅମ୍ପ । ମାତ୍ର ମୋକଦ୍ଦମାମାନଙ୍କୁ
 ସୁନରେ ଚହିର ଖୁମ୍ବି ବିକ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ
 ଏଥିପାଇଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ କମ୍ପନ କରାଯାଉଛି
 ମୋକଦ୍ଦମା ଚାକରଲକ୍ଷଣକରେ ଚାକର
 ସହର ଚହିର ବିକ୍ରୟକ କର୍ମସ୍ତ ହେବ ଏବଂ
 ବିକେତାକୁ ସେଥେଣ୍ଡ କର୍ମସ୍ତ ଦୟା ମିତ୍ର । ଏ
 କମ୍ପନରେ ମୋକଦ୍ଦମାବିନାରେ ବିକ୍ରୟ

୧୯୨୩ ପ୍ରଥମ ସନ ୧୯୩୩ ମସିହା

ଦେଉଥିଲେ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

ଲେଖକ ଏ ଟାକ୍ସିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

ଦେଉଥିଲେ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ । କେହି ପ୍ରକୃତ ଟାକ୍ସିକା ନୁହେଁ ।

ଫସଲ ଭଲ ହେଲେ ଆମଦାନୀ ରାସୁଲୀ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଭଲ ହେବାରୁ ଅବନାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ବହୁ ଚିନ୍ତା କରୁଛୁ ।

ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ପର୍କରେ ବିଜ୍ଞାନରେ ଲେଖା ଅଛି ଯେ କଟକର ବନୋବସ୍ତୁ ଅତି ନରମ କାରଣ ମତୋଟି ହସାବରେ ପୁଣ୍ୟରେ ପ୍ରତି ୭୮ ଜଣ ଏବଂ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ପ୍ରତି ୮୯ ଜଣ ଏବଂ ଟଙ୍କା ଟାକ୍ସ ଦେଉଥିବା ସ୍ଥଳେ କଟକରେ ପ୍ରତି ୧୦୭ ଜଣଠାରୁ ଏକ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହୋଇ ଅଛି ।

ଲଲବର୍ଷ ବିଳ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଦଶ ମାସ ହେଲେ ଏ ବିଳ ଭାରତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାରେ ଆଗତ ହେଲେ ଦିନକୁ ଭାରତ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଏକ ତୁମ୍ଭକାଣ୍ଡ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛି । ଶ୍ରୀମତୀ ଭାରତେଶ୍ଵରୀଙ୍କ ଘୋଷଣାପତ୍ର ଯେଉଁ ଦିନ ଭାରତର ଏକ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଅପର ପ୍ରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କି ଦେଶୀୟ କି ବିଦେଶୀୟ ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରଜାପୁଞ୍ଜଳ ସମାନ ଅଧିକାର ଦେଇ ସମାନ ଭାବରେ ଶାସନ କରାଯାଉ ଘୋଷଣା କରାଯାଇ ସେହି ଦିନ ଭାରତବାସୀ ମାତ୍ରଙ୍କ ପୂର୍ବକାଳୀନ ନ୍ୟାୟ-ଦଣ୍ଡର ସୁରକ୍ଷାବର୍ତ୍ତୀ ଅବଲୋକନ କରି ସୁରକ୍ଷିତ ଅମଲ୍ୟ ଗୃହଭିତ୍ତିରେ ଅନ୍ତଃକରଣ ଫୁଲାଇ ଅଧିକତର ଉତ୍ସାହିତ ଚିତ୍ତରେ ସୁଦାୟରେ ଭଲ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ସମସ୍ତେ ନ ଦେଲେ ଆଉ ତାଙ୍କ ଉପରେ
 ନ୍ୟାୟପତ୍ର ଚଳାଇ ନ ପାର ଏହି କଥା
 ପ୍ରକାଶକଲେ ମୁଖରେ ଶୁଣାଗଲା । ସିଦ୍ଧଳ
 ସର୍ବିସ ପଶ୍ୟାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଇଂରାଜ
 ମାନେ ଏଠାକୁ ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟର ଭାର
 ନେବାକୁ ଅସନ୍ନ । ଦେଶୀୟ ଲୋକେ
 ସେହିପରି ଉଚ୍ଚ ପଶ୍ୟାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
 ସେହିପରି ନିପୁଣତାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇଲେ
 ମାତ୍ର ଏପରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୃତ ରହିବାର
 କାରଣ କିଏ ? ତହିଁର ନିଗୂଢ଼ ମର୍ମ ସ୍ପଷ୍ଟ
 ଲୋକଙ୍କୁ ଏକପ୍ରକାର ଅଗୋଚର । ଭାରତୀୟ
 ଇଂରାଜମାନେ ଅପଶ୍ୟାଧନ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କରିବା
 ଉଚ୍ଚମାନେ ବଶ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ଚିତ୍ତ ସ୍ଵରୂପ
 ଏପ୍ରକାର ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାକଲେ ଲୋକରେ
 ଏହି କଥା ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲା । ଲୋକେ
 ହତାଶ ମନରେ ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କ କୌଣସି ଅଂଶରେ
 ନୁହେଁ ନ ଗଠାଇ କି ପ୍ରକାରେ ଏହି ପ୍ରକୃତ
 ଅସନ୍ନୋଦର ଦେବ ଏହି ଅଂଶରେ ଉଚ୍ଚରେ
 ଭୂର ଶ୍ରମଣୀଳ ଦେବାକୁ ଶିକ୍ଷା କଲେ ।
 କେତେ ଲକ୍ଷସାହସ୍ର ଉଚ୍ଚର ଶାସନ କରି
 ସୁଖସୁକ୍ଷମେ ଗୁଲିଗଲେ । ଅବଶେଷରେ ମହାତ୍ମା
 ଲିଡ଼ି ରିପନ୍ ଭାରତରେ ପଦାର୍ପଣ କରି ବସୟ
 କାର୍ଯ୍ୟର ଅନେକତା କରୁ' ଦେଶରେ ଭଲ
 ଦେଶୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ଏପରି
 ଗୋଟିଏ ମୂଳ ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କ ବରୁଣକାଦକ
 ଅକାରଣ ପ୍ରକୃତ ରଖିବା ଅକାଶ୍ଟମାୟ କୋଥ
 କରି ଇଲବର୍ଟ ସାହେବଙ୍କଦ୍ଵାରା ପ୍ରଚଳିତ
 ସନ ୧୮୮୨ ମସିହାର ଦମ୍ଭ ଅଇନ ସଂଶୋଧନ
 ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଅଗର କରାଇଲେ । ଇଂରାଜ ମହଲରେ
 ଚଳିଲ ପଡ଼ି ଗଲା; ଯେଉଁ ମାନଙ୍କୁ ଜୟ କରି
 ଅପୂର୍ବ ଭାରତ ଗୁଲ୍ୟ ଭର ହୋଇଥିଲ ସେହି-
 ମାନେ ପୁଣି ଜେବାଟ ଉପରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ଵ ଚଳା-
 ରବେ ? କି ସେହିଭାବେ ! ସେ ବୋଲି
 ଚଳୁ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯାଇ ଅବରୁତ ପ୍ରତିଧ୍ଵନି
 ଏକ ଫଳରେ ଲିଡ଼ି ରିପଳଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଶୀୟ
 ଭାବତ ଲୋକଙ୍କର ଅବରୁତ କନ୍ଦା ଗାୟନ
 ହେଉଅଛି । ହେଉ, ସତ ନାହିଁ, ଦେଶୀୟ
 ଲୋକେ ନ୍ୟାୟ ଶାସନକ୍ରମ କରୁ ଅଧିକ ଗୁଣାନ୍ତି
 ନାହିଁ ଏକ ଲିଡ଼ି ରିପଳ ନ୍ୟାୟ ଶାସନର କାଟି
 ନୁହେଁ ଅବାଟରେ ସିଦ୍ଧେ ନାହିଁ । ପାଠରେ ଅଜ୍ଞ-
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଲବର୍ଟ ଭଲର ପସ ଓ ବିଷୟ ଦଳ-
 ଲର ମୁକ୍ତିମାନ ଶୁଣି ଅସୁ ଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ସେ
 ଥିଲ ସୁନରୁକ୍ତି କରିବାରେ ବଳି ପ୍ରୟୋଗ

ନାହିଁ । ଲିଡ଼ି ରିପଳ କଲକତାକୁ ଫେରି ଆସିଲେ
 ଏଥିର ଅବସ୍ୟ ଗୋଟାଏ କୌଣସି ଗୁଣା
 ଦେବାର ଅନୁମୋଦନ ଅନୁମାନ କରି ଗୁଣା
 ବସିଥିଲୁ । ତଳର ମାସ ତା ୨ ଉଚ୍ଚ ଶୁଭକାର
 ଦଳ ଭାରତୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭା ଖୋଲଇ ଓ
 ସେ ଦଳର କାର୍ଯ୍ୟକଳରେ ଇଲବର୍ଟ ଭଲ
 ବିଷୟର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ
 ହୋଇ ନ ଥିଲେହେଁ ବତଲଟସ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ-
 ବଳ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ ଏ ବିଷୟରେ
 ବକ୍ତୃତା କରିଥିଲେ । ତହିଁର ସ୍ଵାରମ୍ଭ ଏହି
 ସେ " ଇଲବର୍ଟ ଭଲର ସୂଚନା ଦେଲ ଦଳରୁ
 ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ କିଛି ନ କିଛି ଅକାରଣ ଭୁଲ
 ହୋଇ ବସିବା ଓ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଗୁ-
 ଦାଗ୍ଵ ପ୍ରତି କିଛି ମାତ୍ର କରୁର କ କରିବା ମର୍ମ-
 ରେ ଯେ ଦୋଷାଗ୍ରସ୍ତ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବ୍ୟସ୍ୟ
 ଶରୁ ହୋଇଅଛି ତାହା ନିତାନ୍ତ ଅମୂଳକ ।
 କୁଲଇ ମାସ ତା ୨୪ ଉଚ୍ଚରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣାୟ ଶ-
 ପୋଟମାନ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲ ପରେ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ
 ତା ୧୦ ଉଚ୍ଚରେ ସେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଂଶୋଧନ
 କରିବା ମର୍ମର ପଡ଼ି ଷ୍ଟେଟ ସେକ୍ରେଟରୀଙ୍କ
 ନିବନ୍ଧକୁ ପଠାଇଲେ ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ମଞ୍ଜୁର
 ହୋଇ ଅସି ଅଛି ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଅଇନରୁ
 ପଞ୍ଜରୀତ କରିବା ପରେ ଇଣ୍ଡିଆ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ସମ୍ମୁଖି ସମତା ସୁଦା ବସୟ ଷ୍ଟେଟ ସେକ୍ରେଟରୀ
 ଲେଖି ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଅନୁଭବ ପାଇଁ ପୁଣିମେଣ୍ଟ
 ଭଲ ସମ୍ଭବରେ କୌଣସି ମତାମତ ପ୍ରକାଶ ନ
 କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଥିର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ରଖିବା
 କାରଣ ଇଂରାଜମାନେ ଅବେଦନ କରିଥିଲେ
 ସେ ଅବେଦନପତ୍ର ଗ୍ରହଣ ଷ୍ଟେଟ ସେକ୍ରେଟରୀଙ୍କ
 ସମ୍ମତକୁ ପଠା ଯାଇଥିଲା । ଉପରେକୁ ଉଚ୍ଚର
 ସଙ୍ଗେ ଏଥିର ମଧ୍ୟ ଭାରତ ଇଲବର୍ଟ ମିଳିଅଛି
 ଓ ସେ କହନ୍ତି କି ଯେଉଁ ବିଷୟ ଭଲର ବ୍ୟବ-
 ସ୍ଥାପକ ସଭାର ଅଧିକାର ଅନୁରୁକ୍ତି ଅଟଇ
 ତାହାକୁ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟମେଣ୍ଟ ବସିବାଯାଏ ପକାଇ
 ରଖିବାର କୌଣସି ଭାରଣ ନାହିଁ । ଏଣୁ
 ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏହି ହୋଇଅଛି ଯେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ
 ପ୍ରଶାନ୍ତିରେ ଏଥିର ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ । ମାତ୍ର
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁଇଜଣ ସଭ୍ୟ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଥିବାରୁ
 ସେମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବାଯାଏ ଏଥି ପରେ
 ବକ୍ତୃତା କରିବାର ନ ପାରେ । ତମ୍ଭରେ ତାହା
 ନିବାରଣ କରିବା ଦସ୍ତେ ଅର୍ପିତ ହୋଇ ଯଥା
 ନିମ୍ନରେ ଅଇନରୁପେ ପରାଗତ ହେବ ।"
 ପାଠକେ କେହିବେ ସେ ମହମତ ଲିଡ଼ି ରିପଳ

ନ୍ୟାୟମାନରେ ସେହିଭଳି ଅଧିକ କରାଯାଏ ।
 ସୁକାତୀୟ ସଦସ୍ତଲୋକେ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରକାଶ ପୁଣି
 ବାଦ କଲେ ସୁଦା ଚାରପ୍ରକାର ନ୍ୟାୟ ଦେବ
 ପ୍ରକାଶ ନ ପରି ଅପଣା ଚାରପ୍ରକାର ନ୍ୟାୟ
 ରହିଅଛନ୍ତି । ଏ ଭଳି ନ୍ୟାୟରୁ ଶିକ୍ଷାକରଣ
 ନିବନ୍ଧ କେତେ ପ୍ରକାର କଥା ତାହା ବଦ
 କରି ପାରିବ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି ନ୍ୟାୟ
 ମତାବଳମ୍ବୀ ଲୋକେ ପ୍ରକାଶକୁ ଗାଠିକର ଅ-
 ଲମ୍ବନ କରି ଭାରତଗଣଙ୍କ ଚିତ୍ତଦାସତ୍ଵରେ
 ପାସନ କରିବର ବୋଲି ନ୍ୟାୟ ଅଛନ୍ତି;
 ଏବେ ମଧ୍ୟ ଦେଶୀୟ ନ୍ୟାୟରୁ ଅକାରଣ
 ନିନ୍ଦା ଉଚ୍ଚି ହର ମତରୁକ୍ତ ଅପଣା ଦେବ
 ଦ୍ଵାରା ଚିତ୍ତ ଚରଣାଥ କରୁଅଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ସୁଦ
 ତଦାସୀ ଉଚ୍ଚମାଟି ତହିଁ ସେ କୁହୁ କି ବୋଲି
 ବରଂ ମତ ଓ ସଦ୍ୟତାର ଅବସ୍ଥାକୁ ଚେ-
 ଲିଣ୍ଡି ପ୍ରାୟ ଅଧିକ କରାଯାଏ ଏପରି କି ସୁଦା
 ଜାତ ଦେବରେ ମତ ଓ ପଦ୍ୟାୟ ନ୍ୟାୟ
 ଉଦାରରେତା ସମ୍ପର୍କରେ ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କ
 କାର୍ଯ୍ୟକଳରେ ଅପଣା ଚାରପ୍ରକାର
 ଅନୁପସ୍ଥିତ ସୁଖାନୁକୂଳ ବିଷୟ ରଖିବାରେ
 ପ୍ରମତ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
 ଏହା ଲେଖା ଦେବ ପାଠକଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟ
 ର ସେ ଅପଣା ଜାତ ସୁଦା ନ୍ୟାୟ ମତରେ
 ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାରେ ଅଧିକ ନ୍ୟାୟରୁ
 ଷ୍ଟେଟ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପିତ ହେବ ମତ ଓ
 ଦୁଃଖର ସହିତ ପାଠକଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କ
 ବସରରେ ଇଂରାଜମାନେ ନ୍ୟାୟ ଚାରପ୍ରକାର
 ଯେଉଁ ସଭା ରଚିତ କରାଯାଏ ସେ ସଭା
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟରୁ
 ସମ୍ପଦପ୍ରମତକର ଅଧିକାର ଦେବ ।
 ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କ ସାର ମତ ପଡ଼ି ଦେବ ନ୍ୟାୟ
 ବା କଲ ମେକସୁବ କି ନ୍ୟାୟରୁ
 ଦେଶୀୟ ଲୋକ ଚୁଟିମାୟ ନ୍ୟାୟରୁ
 କରୁର ଭର ପାରିବେ ତାହା କିଛି ବସୟ
 କେବଳ କ୍ରମ ସମାଜରୁ କେବଳ କିଛି
 କ୍ରମର ଅଧିକାର ବୁଝାନ୍ତି । ଏହିପରି
 ଦେବେ । ପୁଣି କଲ ଚାରପ୍ରକାର
 ସ୍ଵୟଂ ଚୁଟିମାୟ ଇଂରାଜ ମତରେ
 ଏପ୍ରକାର ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କୁ ଏକାକୀ ଦେବ
 ଓ ଏ ଗାଠିକା ଚୁଟିମାୟ ନ୍ୟାୟ
 ସେ ସ୍ଵାଭାବ ଦେବ । " ଅନୁପସ୍ଥିତ
 ଗୋଟିଏ ଅଧ୍ୟାୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଲିଡ଼ି ରିପଳ
 ସୁଦାବେଳେ ହୋଇଥିବା ସେବ ସୁଦା

ଅପହାସ କରୁଥିଲୁ ମାତ୍ର ଏହା ସତ୍ୟ
 ଥିବାର ସମ୍ପ୍ରତି ଜଣାଯାଏ । ଏଥି ପାଇଁ ଏହି
 ଦୋଷଗୁଡ଼ିକ ସେ ଲଂଗଳମାନଙ୍କ ଅଦସ୍ତା ପ୍ରତି
 ଶ୍ରେୟସକର ଦସ୍ତାନ୍ତେ ନ ଦୋଇ କରଂ କିଛି
 ଚିନ୍ତାରେ ଗଳ୍ପ ଅଧିକା ଶମଳା ଦୟା ଯାଇ
 ମେଳ ଲାଭକାରୀଙ୍କର ଅଶା ଭରଣା ଗଙ୍ଗା
 କଳଙ୍କ ବସାଇ ଦିଅନ୍ତା !

ପ୍ରାପ୍ତ ।
 ଓଡ଼ିଆ ଗୀତ ।
 (ଦେଖୁ ଧଳ)

ଗରୁପୁଣ୍ଡର ସ୍ୱଜପଦାନାର ଗୋଟିଏ ଗୀତ
 କେତେକ ପଢ଼ିଲେ, ମନରେ ଅର୍ଥ୍ୟ ସାଦୃଶ୍ୟ
 ସମାଧି ହୁଏ; ଏବଂ ନିଜର ଅଦସ୍ତା ଅଲୋଚନା
 କରୁ ଅନୁରାଧ କରୁ । ଉତ୍କଳ ଗୀତକୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
 ଦାସଙ୍କ ଅନେକ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅବସ୍ଥିତ; ଏମନ୍ତ କି
 ସୁଖପୁରୀ ଗୀତ ବୋଲି ଗଣନା କଲେ,
 ତାହାକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗୀତ ରୂପେ ଗଣନା କରନ୍ତୁ । ତଥାପି
 ଓଡ଼ିଆ ଗୀତ—ଗୀତ—ଚରିତ୍ରକୁ ଯେପରି ସମା-
 ଚାରରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତେ, ଅନୁଲୁ ରହି ଗୁଜ-
 ଚାର—ଚରଣ ଭାବାରୁ ତେଲେ ମନୋହର
 ଦୋଇ ପାଇବ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପ ଏହି ଉଦ୍ଧାରରେ
 କିଛି କିଛି ଗୀତ ଗୀତ ବୋଧିତ ଅଛି, ଯେବେ
 ମନରେ ଅନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରନ୍ତେ, ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓଡ଼ି-
 ଆ ଗୀତ କବିଙ୍କ ଅନୁଭବ କରନ୍ତେ ଗୀତ,
 ଗୀତ—ଗୀତ ! ଅପଣ ନିଶ୍ଚୟ

ପ୍ରାଚ୍ୟାଦିରେ ଉତ୍କଳର ପ୍ରଖ୍ୟାତମ
 ଗୀତକାର ହରସାଧିକାର ପୁତ୍ର ରାମଚନ୍ଦ୍ର
 ଦାସଙ୍କ ଗୀତ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ବିଶେଷ କଲେ ।
 ତାଙ୍କ ଗୀତକୁ ସମୟରେ ଅନୁମାନ ୧୮୭୯
 ମସିହା ପ୍ରାଚ୍ୟାଦିରେ ଦଣ୍ଡୀ ସମାପ୍ତି
 ପୁସ୍ତକରେ ଖୋଜାଇଲେ ଓଡ଼ିଆ
 ଗୀତ ଗୀତ କୁ ଅନ୍ତ । କେତେକେଲେ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବେଳ ମାନସାଦୃଶ୍ୟ ଦୋଇ ମଧ୍ୟକ
 ସମୟରେ ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ରହି
 ଚରଣା ଗୀତର କଲେ; କେଣ ଶୋଭାପୁରୀ
 ଗୀତ ଗୀତ ଗୁଣରୁ ଅଧିକରୁ ଅନୁମତ
 ଗୀତ ଗୀତ ଗୀତର ଚିତ୍ରି କରାଇ ଦେଇ
 ଗୀତର ଶୋଭାର ପ୍ରାଧାନ ଗଣ୍ଡା ବୋଲି
 ଗୀତର କଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସମାପ୍ତି ଅନୁପ୍ରା-
 ପ୍ତି ଗୀତ ମନରେ କମନ୍ଦ ସାଦୃଶ୍ୟ ସମାପ୍ତି
 ଗୀତ ଗୀତ ଗୀତର ଗଣ୍ଡା ଦାନକୁଦିନ

କଳବଣ ଦେଲେ । ଖୋରଥା ଶଳଗୁ ନୁଆଗଡ଼,
 ଶ୍ରେୟସଜ୍ଞା, ବାଙ୍କୀ, ଡୋମପଡ଼ା ପ୍ରଭୃତି ରାଜ୍ୟ-
 ମାନ ନୟନପଥରେ ନିପତିତ ହେଲେ । ମଧ୍ୟ
 ଉତ୍କଳ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ଦୋଷମାଳ ଗ୍ରାମମାନ
 ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହି ସମୟରେ
 ବାଙ୍କୀର ଦଶା କପର ହୋଇଥିଲା ତାହା ନିମ୍ନେ
 ଯତ୍ନକ୍ରମେ ବୁଝା ହେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ଗାରୁକାନ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ଧନ
 ବାଙ୍କୀର ରାଜାକର୍ତ୍ତା । ସେ ସମାପ୍ତି ସଦାସୁ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ରଦେବଙ୍କ ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ବାଧା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତାକୁ ଶୁଭ ହୋଇ ନ
 ଥିଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଯୁଦ୍ଧର ଆୟୋଜନ ନ କରି
 କୌଶଳକ୍ରମେ ମନୋବାହା ପୁଣି କରିବାକୁ
 ଉଦ୍ଦୟକୁ ଦେଲେ । ଲେହି ! ତୁ ମନୁଷ୍ୟକୁ
 କେତେ ନୀଚପ୍ରକୃତିସମ୍ପନ୍ନ ନ କରୁ !
 ସାମାନ୍ୟ ଅପର ରାଜ୍ୟ ଲୋଭରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
 ଉଦ୍ଧତମନା, ସାଦୃଶ୍ୟ ମଧୁସୂଦନଙ୍କୁ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ
 ଦୂର ପ୍ରେରଣ କଲେ । ଗଣ୍ଡା ପୁଣିମା ଦିନ
 ମଧୁସୂଦନ ଧନ ସଦଳେ ମହୋତ୍ସବରେ ରଖି ନ-
 ଦାର ପୈତାତଳା ରୁଠାରେ ପୈତା ଦେଲେ
 ଅନୁଜ୍ଞା, ଅନନ୍ଦ ଗୁଣିଆଡ଼େ ଶେଳୁଅଛି, ବୁଝି-
 ଶମାଳଙ୍କ ଅର୍ଗାଦା ଧନରେ ଗଗନ ପୁଣି
 ହେଉଅଛି, ଇତ୍ୟାଦିସରରେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ
 ପ୍ରେରଣ ନିଶ୍ଚୟମନା ଦୂରମାନେ ବୁଝିଣ ବେ-
 ଘରେ ଅଧି ପୈତା ଦେବା କଲେ କେ
 ହରିକାହାସ ଗୀତକର କବନରୁ ଗ୍ରୀବା
 ଦେମରୁ ହୁଣ୍ଡିତ କଲେ । ଏକାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ କି
 ହୃଦୟକମ ବ୍ୟାଧାର ଦର୍ଶନ କରି ସମସ୍ତେ ହରି-
 ଶ୍ରେଣୀ ଦେଲେ । ଯାହା ହେଲୁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ମଧ୍ୟ
 ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ଅନୁରାଗୀ ହେବାକୁ ହେଲ ଏବଂ
 ରୁଦ୍ରଦେବୀ ଅନ୍ୟ ଦୂରମାନେ କପଟତା ପ୍ରଭୃତି
 ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ଗୁରୁ ହେବା ଦେବା ନିମିତ୍ତ
 ଖୋରଥା ଅଧ୍ୟାୟ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ କଲେ ।

ସାମ୍ବାଦିକ ସଂବାଦ ।

ଘଟ ସମ୍ପ୍ରଦାନ ମଧ୍ୟ ଗଠରୁ ଏ ନଗରରେ ଚଳନ ଶୀଠ
 ରପଠିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସେଇ ସଙ୍ଗେ ବୁଝ, ଉଦ୍ଧେଗର
 ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଅଛି । ଗୋଟିଏରୁ ବ୍ୟାଧମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ
 ଉଦ୍ଧର ଏହାକ୍ରମେ ଚଳା ଯାଏ ।
 ଶ୍ରୀମୁଖ କମିଶନ ସାହେବଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଗୀତ
 କମିଶନଙ୍କୁ ଏସ୍ ସଦ ମନୋବାର ସହଯୋଗରେ
 ଗାଣା କଲେ । ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖି ସେଠାରୁ ସେ ପଞ୍ଜିନକ
 ହେବ ।

ଏଠା ରେବନ୍ଦା କଲେକ ଭଦ୍ରମାସ ତା ୨୨ ରଖ
 ଠାରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଅଛି । ଅଗାମୀ ନମୋଗମାସ ତା ୨୪
 ରଖରେ ଖୋଲବ । ନୂର୍ଯ୍ୟ ବୁଲି ମଧ୍ୟ ଏହୁମାସ ତା ୨୫
 ରଖରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଅଛି । ଅଗାମୀ ନମୋଗମାସ ତା ୨୬
 ରଖରେ ଖୋଲବ ।

ଅମମାନଙ୍କର କମିଶନ ସାହେବ କଲକତାରୁ ଏକାଦେ-
 ଲକ୍ଷେ ଏଠାରୁ ଯେଉ ନ ଅତି ସେହିଭାବେ ଗୁଣ ବନ୍ଦ
 ଅଧିକେ । ଅଗାମୀ ନମୋଗ ମାସ ତା ୨ ରଖରେ ସାହେବ
 ପ୍ରଶାସିତ ବେଳସପତାଠାରେ ପରୁଷତାର ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇ-
 ଅଛି ।

ମୟୁରଭଞ୍ଜର ମେନେଜର ଶ୍ରୀମୁଖ ବାଇଲ ସାହେବ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଗସ୍ତ କରୁ ଅଛନ୍ତି । ଗସ୍ତ ରତ୍ନକୁ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କୁ
 ଯେଉ ଅଧିକେ ନମୋଗମାସ ଶେଷ ସୂଚକ ସେଠାରୁ
 ନାମାଦକ ବଜା ପଡ଼ିବା କାରଣ ଏଠାରୁ ଅଧିକାର ଶୁଭ
 ହୋଇ ଅଛି ।

କାଲେଶ୍ୱର କଲେକ୍ଟର ସଦର କାଳୁନଗୋ ବାଟୁ
 ନିଦାନକ ଘୋଷ ଗଲିବି କରଇ ଦେଖିଲୀ ସଦରେ
 ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ଘଟ ଯୋଗଦାନର ରତ୍ନପୁରର ମହାଦାସଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟ-
 କଳ କାହାଳ ପୁଲରେ ପଦୁଷ୍ଟ ଥିବ । ମହାଦାସ ସେଣାଳ,
 ଲେ ରନସନି ଅପକାହର ବନ୍ଦ ଗୁରୁକାରବନ କଲକତା
 ସୁକ୍ଷାଳକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ଗମନ କଲେ ।
 ମହାଦାସ ଉକ୍ତ କାହାଳରେ ଅନେକ ଯାତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଅଣିଥିଲେ ।
 ଏ ଶ୍ରୀନର ଗ୍ରାସୁ ଅଧ୍ୟକାଂଶ ପ୍ରଧାନ ଧନ ସମାଦାନଙ୍କର
 ନାହାଳରେ ବସି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖି ଯିବା ନିମନ୍ତେ ପୁଣି
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ବସିଥିଲେ ଏକ ମହାଦାସଠାରୁ ଅନୁମତ
 ମଧ୍ୟ କେଉଥିଲେ ମାତ୍ର ଶେଷକୁ ଯିବା ମଧ୍ୟରେ କେବଳ
 ପୌତ୍ରପାଦର ଦେହ ପ୍ରାଣ ଓ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଉଚିତର
 ପୌତ୍ରପାଦର କର୍ମ ଗ୍ୟ ବ୍ୟତେ ଅନ୍ୟ କେହି ଗଲେ
 ନାହିଁ । ଏହେ ବଡ଼ ସୁଧାଦେ ହୁଣି ଏଠାରେ ଅନୁମତ
 ସେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖିବୁ ବୁଝି ହେଲେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ
 ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ ଅଟେ ।

କାଣ—ପିତାମହଙ୍କର କାଣ ହେଲେ ରନବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ପଠଇ କାତସିଂହର ଚୁର୍ଣ୍ଣ (ଧୂଳ ପରି ସବୁ) କହୁ ମତ୍ତ
 ଅନୁଦାସ ଗତିକେ ରତ୍ନରେ ଲଗାଇଲେ ତନ ଗୁଣନ
 ମଧ୍ୟରେ ଅସମ ହୋଇ ଯାଏ ।

ପିତାତ୍ୟାଗବାର—ସେହି ସବୁ ଗାଦ୍ୟ ପ୍ରବନ୍ଧରେ
 ସତ୍ୟତର ପିତୃତ ଗଣେ ତାହା ସଦେ କହୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ମଗାଇ ରଖିଲେ ପିତୃତ ଅଧ ସେ ସବୁ ପ୍ରବନ୍ଧ ନିବନ୍ଧ
 ଶାଫ୍ତ ପଲର ନାହିଁ ।

କମିଶନଙ୍କ—ଏକ ଗଣ୍ଡା ସବୁରପତ ରସରେ ଅଳ୍ପ
 ଭକ୍ତୀ ନିଶାଦ ଦେବନ କଲେ ଚେତ୍ତରୁଚର କୁମି
 ଏହା ବଲବେ ମର ଯାନ୍ତି ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତମେତ୍ତ ଅନୁମତମେ ଗୁଜରାଟୁ ଗୁଜୁ କଦର-
 ଗୁକଠାରେ ଅଗାମୀ ନମୋଗ ମାସ ତା ୧୫ ରଖଠାରୁ
 ବାରଦନ ବାନ ଚରତ ଯୋକର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖିବା ଶୁଭ
 ହୋଇଅଛି । ଏହାରେ ରୁପ ଶକ୍ତିଗାମି ପ୍ରଦର୍ଶନମାନଙ୍କୁ ଗାଣ
 ଶକ୍ତିକୁ ୫ ଖ ଲା ପଦ୍ୟକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଗୁରୁ ହେବ ।

ପୁନଃ କମିଶନଙ୍କର ବାହାଣୀ ବାଟୁ କଲକତାକୁ ବସ୍ତୁ
 ଚଳତ ରଖିବ ନରଠାରେ ଦିଶୁଣର ଏକ ପଦ୍ୟରେ
 ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀରେ ରତାଣି ହୋଇ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାଧି ଅଧି-
 ଅଛି ।—ରଥାପି ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଚକାଦକ ମତେ ଗରଠ-
 ବାଦୀ ଅସର୍ୟ ଓ ମୁର୍ଖ ।

କାହାର ମୂର୍ତ୍ତି କି ସେ ତଳେ ଯେଉଁ-
କୁ ଖୁଣ୍ଟି ନାହିଁ ? ସର୍ବଶେଷରେ କତା-
ଖାର ମହାଶୟକ୍ଷ ଗୋଷ୍ଠୀଏକଥା କହି ଦେଉ
ଛି । "କଲ ନ ଦେଖି କେହି ଭଲକୁ ଖସେ
ନାହିଁ ।" ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ କି ଅଳ୍ପ ଖୋଜି
ଲୁ ନ ଯୋଗୁଁ ଭଲ ଥାଏ କି କତାଖୋର
ଧର୍ମ ଅଧା ଟାଣ ଥିଲେ ସୁନ୍ଦରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ
ନାହିଁ ତେଣୁ ଅପଣା ପଥ ଅପେ ଦେ-

ଦୋରଥା } କବିମୂର୍ତ୍ତି
ମାତାମାତା }
ସ୍ୱପ୍ନ ଭବ ଚିନ୍ତାରେ ଚକ୍ରପାତଳମାନେ ପ୍ରସ-
ନ୍ନ ହୁଏ ବେଳେ ଚକ୍ରର ବିକାର କରଣାଦି ସମସ୍ତ
କାଳେ ଏକ ଚକ୍ରର ସମାପନ ହେବା ପରେ ସମାପନା ହେ-
ଇବାରୁ ଅନେକ ଦାୟିତା ଦେଲେ ଚକ୍ରରେ ଚକ୍ର ପଦ
ନିବନ୍ଧନକୁ ଏପରି ପଦ ଅବସରରେ ପଦ
କହି ନାହିଁ । ସମାପନ

ଦାୟିତ୍ୱ !
ଦାୟିତ୍ୱ କେତେକ ବିଠାମଣେ ସି ଅତି ଅ-
ଧୀୟ ରୁମେ ବିଠାମ ଦାନକ ଓ କୋଟିସି
କରୁ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏକ ଟଙ୍କାରେ ଚାନ୍ଦିଆ,
ରୁପା ମୁନାମା ଏକ ସଂସାଧ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ଦୁଇ
କରଣ କରୁଅଛନ୍ତି, ସାଧାରଣକ
କେବେ ଦେଖାଇ ଦାୟିତ୍ୱ
କି ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଖି ?
କରି ଦୋଳ ମହାଦଳକ-
ବିଠାମ ସମକ କରୁଅଛନ୍ତି
କି ଲେଖାଇବା ସମୟରେ
କା କି ଗର୍ଭାନ୍ତର ଭିନ୍ନସ୍ୱର-
କରୁଅଛନ୍ତି । ଏ କଥାଟିଏ ଏ
ରେ କେବଳ
ସତ, ବିଠାମଣେ ଯେ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀଏ ଚମ-
କାର ଶ୍ରୀ ଏହି କି ଯୋଗୁଁ ଶେଷରେ
କୋପନରେ ଅଧିକ ପଇସା ନେବାର
କି ଦେଖି ଅଥବା ନେବାକୁ ହୁଏ
କି ଦେଖି ଏପ୍ରକାର କେହି ବିଠାମ ଓ କୋ-
ଟି, ଅପେ କି ଏପ୍ରକାର କେହି ବିଠାମ ଓ କୋ-
ଟି କେବେ ନାହିଁ ଏକ ପରସିଦିଆ ଦାନକ ଚାହିଁଲେ ତାକୁ
ସଦସ୍ୟା ଅଟେ ଏହି ଅଧିକ ଅଧିକ ସବୁ ସେହି ଦୋଳଠାରୁ;
କି ହାଲି କଟକ ଯାଇ ଅଧିକାର ଦେବ—
ଅଧିକ ମେ ବ୍ୟକ୍ତି ବଳ ଦେଖୁ ଅଧିକ ଲୋକକୁ
କି ମୁଲ୍ୟରେ କରୁ କରନ୍ତି । ଏପ୍ରକାର
ବଦାରରେ ନାହିଁ ଲୋକର କେତେ ଅଧି-
କଥା ଓ କେତେ କଷ୍ଟ ନ ହୁଏ ? ଅପେକାରେ

ପରଶେଷରେ କିଶାନ୍ତେ ହେ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ସବୁ
ଦେଖି ଓ ପୁରସ କର୍ମକ୍ରମାନେ ଏ କଷ୍ଟକୁ
ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଦୋଷିମାନଙ୍କୁ ଫାଶ ଅଇକ
ଅନୁସାରେ କଷ୍ଟ ଦିଅଇବା ପାଇଁ ଯତ୍ନଶୀଳ
ହେବେ ।

କେବଳ ଚଳେନାମାନେ ଏହି ନିୟମରେ କି ଏପରି
ଅନାଦି ଏକ ବିକାର ସମସ୍ତ ସମୟରେ ଦେଖି ଦାୟିତ୍ୱ
ମୋଟସରରେ କେବଳ ଦେଖି ଦେଖି ହୁଏ ଯଦି ତେ-
ଦେବେ ଦେଖି ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରକାର ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି
କରାଇଲେ ଅଧିକ ସେ ପଠିତ ପ୍ରକାର କରାଯାଏ ।
ଦେବେ ଦେବେ ଦାୟିତ୍ୱ କରାଯାଏ କି ଦାୟିତ୍ୱ
ଅଧିକ ମୁଲ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେବେ ଦେବେ ଦାୟିତ୍ୱ ଦାୟିତ୍ୱ
ଅଧିକ ଦେବ ? ସମାପନ

ବିଶ୍ୱାସନା

ସ୍ୱଳ ୧୮୮୮ ମସିହାର ନୁହଇପଞ୍ଜିକା
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ସହର ମୁଦ୍ରଣ ଦୋଳ କଟକ
ପ୍ରିଣ୍ଟି କମ୍ପାନୀ ଅଫ୍ ଫିନାନ୍ସରେ କରାଯାଏ ଦେଉ
ଅଧିକ ମୁଲ୍ୟ ଟ ୦ ୫, ମୋଟସର ପ୍ରାକମାନଙ୍କୁ
ମୁଲ୍ୟ କିମ୍ପା ଚାଳନାମୁଲ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପ୍ରକା ଟ ୦ /
ଦେବାକୁ ହେବ ।

ବରଦତ୍ତା ! ବରଦତ୍ତା ! !

ଏହାକୁ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜାଣି କରାଯାଉ
ଅଧିକ ସର୍ବର କଟକ ନିଦା ପଞ୍ଜିଅଧିକ ଦିଆ
ସାଦେବକ କୋଠି ମଧୁ କି ଚାହିଁ ନାନା ପ୍ରକାର
ଫଳକରୁ ଦୁର୍ଗ ଓ କରୁ ଶ୍ରୀ ସମିଳ ମା ୧୪ ଶ
କମି ଏକ ପ୍ରକାର କେବଳ ଦିଆ କରାଯାଏ !
ପେକ୍‌ମାନେ କେବଳ କେବଳ କେବଳ ସେମାନେ
ଉଚ୍ଚ ଠିକାଗାରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କଲେ ସମସ୍ତ
ଅବଗତ ଦୋଳ ସାଜିବେ । ଲିଭି ତା ୧୫ ଶ
ଚକ୍ରର ସକ ୧୮୮୮ ମସିହା ।

ଦୁଇପୁରୁ ଦୁଇପୁ

ଚାନ୍ତିତ ରସା କବଚା ।

ଚାନ୍ତିତ୍ରାଣ-ସୁଧୁ ସିନ୍ଧୁ
ଜୀବନାଶ୍ରମି ।
ଏକେ ଦିନେ ଅଧିକାର !
ଚାନ୍ତିତ୍ର ଶକ୍ତି !

ମନୁଷ୍ୟ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଭେଦରେ ଅନ୍ଧାନ୍ତ
କୁଅଛି ସେ ସମସ୍ତ ଏହି କବଚ ଧାରଣ କଲେ
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷେ ନିର୍ବାଚନ ଓ ଭୃତସମୂହ ହୁଏ ।

ଏ କବଚ ନାନା ପ୍ରକାର ଯାଦୁଦାୟ
ଦୋଷକ୍ରମେ ନିର୍ମୂଳ । ବେଦରେ ଲାଗିଥିଲେ
ଶରୀରର ଲବଣାକ୍ତ ଓ ଅମୁରସ ସମସ୍ତ ଦୋଳ
ମୁଦୁରାଦ୍ରଶକ୍ତି ରୁପାଦିକ କରଇ । ପିଲାମାନଙ୍କ
ସଦେ ବଶେଷ ଉପକାର ଓ ନିରାନ୍ତ ଅବସର ।

ଏହାକୁ ପିଞ୍ଜରେ ନିମ୍ନଲେଖିତ ଶ୍ରେଣୀ
ସମସ୍ତ ନିର୍ବାଚନ ହୁଏ । ଯଥା—ଉଦୟମୟ,
ରକ୍ତମାଣସ୍ୟ, ସହର ଶ୍ରେଣୀ, ମୃତ୍ୟୁଦାୟ, ଭୃଦ-
କର୍ମ, ବାଈ, ସକ୍ରଦାତ, ବସ୍ତୁଶିଳ, ସମୁଦ୍ଧଳ,
କଷ୍ଟାକ୍ତ, ଧାତୁଦୌର୍ଗନ୍ଧ୍ୟ, ସାଧାରଣ ଦୁର୍ଗ-
ନିନ୍ଦା, କୁଦ୍‌ଦାଦ, ପକ୍ଷାଦାତ, ସକ୍ରପ୍ରକାର
ବେଦନା, ବାଧାଧକ୍ୟ, ଅଜ୍ଞାଣି, ସୁ, ଇନ୍ଦ୍ରଂଶ, କ୍ଷ-
ଶ୍ରୀତା, ପିଲ୍ଲେଦାଦ, ନିଦାନାଶ, ଶିରଶ୍ରେଣୀ
ମସ୍ତକ ଦୁର୍ଗନ୍ଧ, କ୍ଳେଶକର ସୁମ୍ନ, ବାଦ୍‌ଶ୍ରେଣୀ,
ଝାଲେକମାନଙ୍କର ଦର୍ଶ ମୂର୍ତ୍ତି, ମୁକ୍ତଶ୍ରେଣୀ ସମସ୍ତ,
କଷ୍ଟପ୍ରକାର ଦୁର୍ଗନ୍ଧକରଦୋଷ ଶାସର ଶ୍ରୀଶିଳା;
ସୁ ଏକ ଶୋଶିତ ସମ୍ପର୍କାଦି ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀ ।
ଶ୍ରୀର ମଧୁଶିଳ ଛାନ୍ତିତ୍ର ଦ୍ରାସ ଦେଲେ
ରକ୍ତର ଦୋଷ କରାଯାଏ, ଏହି ଦେଉ ସର-
ନିରତ୍ର ପ ଛାନ୍ତିତ୍ର ରକ୍ତର ଅବଶ୍ୟକ ଏକ
ତାହା ଉଚ୍ଚ ଛାନ୍ତିତ୍ରକବଚ ପିଞ୍ଜରେ ସାଧନ
ହୁଏ ।

ପ୍ରଭେଦ କିମ୍ପା
ପ୍ରଭାତ୍ରାଣ
କିମ୍ପା ଶ୍ରୀରତ୍ନ ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ପିନ୍ଧା-
ନ୍ଧାନ ପାରେ ।

ପ୍ରଭେଦ କବଚ ଓ ରେଖମର ମୁଲ୍ୟ ଟ ୧୫
କେଶିଏ ଅଧିକ । କି ଭରେ ପଠାଇବା ପାଇଁ
ଦୁଇଶ୍ରୀ ମାସୁଲ ଉପକ୍ରମ ।

କଟକ ନିକଟରେ ଅପେ ଏହାର ଏକ ମାତ୍ର
ସର୍ବବଳେ ଅଛି ।—

ଅଧିକ କବଚରେ ଏକ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିକମ୍ପାନୀ
ସମସ୍ତ ଦୋଳାନରେ ଏକ କଟକ ଦେଉଅଛି ।
ଏହି କବଚଦାୟ କପ୍ରକାର ଫଳ ଦେଉଅଛି
କିମ୍ପା ଜଣାଇବା କାରଣ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ର-
ଶ୍ନାସାଧକ ନିମ୍ନ ପ୍ରକାର କରୁ ।

ଶ୍ରୀ ବିକ୍ରମକୁମାର ଚନ୍ଦିକର୍ତ୍ତା !
କେବଳ ନିକଟରେ ପିଞ୍ଜିତ୍ର ସକ୍ତି !
ପ୍ରଶ୍ନାସା ପଦ ।

ଅଗ୍ରମ ଭେଦ ବାଟର ଜଣେ ଶ୍ରେଣୀ ମାସୁଲ ଭେଦ
ଅଧିକ ସେ ଅବସରକର ପ୍ରସର କବଚର ପାଦ
ଶ୍ରୀକାର ଓ ଚାନ୍ତିତ୍ର କବଚର କି ସେ ମହା ସମକାର
କର କରୁଁ ସେ ପାଇ କୁଡ଼ିକା ମୁକ୍ତକ ଧନଦାତ
ହାତ ଦେଉ ସଦେ ଅବସରକର କବଚରେ ରାଗ ପଦ

